

Miljø- og klimarapportering

Forvaltningsrevisjon

30.04.14

INNHold

1. INNLEDNING	1
1.1 Vurderingskriterier	1
1.2 Om undersøkelsen	2
1.3 Rådmannens kommentarer	3
2. ER DET RAPPORTERT PÅ BESLUTNINGENE?	4
2.1 Andel vedtak som har fått rapportering	4
2.2 Andel tiltak i Energi- og klimaplanen som har fått rapportering.....	5
2.3 Revisjonens vurdering	5
3. ER BESLUTNINGENE FULGT OPP?	7
3.1 Andel av vedtakene som ble gjennomført	7
3.2 Revisjonens vurdering	8
4. GIR RAPPORTERINGEN ET RIKTIG BILDE?	9
4.1 Gir rapporteringen et balansert bilde?	9
4.2 Er rapporteringen korrekt?.....	10
4.3 Revisjonens vurdering	10
5. HAR DE NYE RETNINGSLINJENE FØRT TIL BEDRING?	12
5.1 Andel vedtak som har fått rapportering med nye retningslinjer	12
5.2 Rapportering på vedtak om fotgjengerkryssing ved T-bane.....	13
5.3 Rapportering på vedtak om utvidelse av innfartsparkering	14
5.4 Rapportering på vedtak om flomsikring	14
5.5 Revisjonens vurdering	14
6. REVISJONENS KONKLUSJON OG ANBEFALINGER	16
6.1 Hovedfunn	16
6.2 Anbefalinger	17
KILDER	1
RÅDMANNENS HØRINGSSVAR	1
REVISJONENS BEMERKNINGER TIL HØRINGSSVARET	1
VEDLEGG: HVERT ENKELT VEDTAK	1

SAMMENDRAG

Kontrollutvalget ønsket å kartlegge om kommunes beslutninger om tiltak rettet mot miljø og klima reflekteres i rapporteringssystemet, og om rapporteringen gir et riktig bilde.

Bærum kommunestyre har vedtatt klare og offensive mål innen miljø og klima. Administrasjonen har gitt omfattende rapportering og oppnådd gode resultater. Denne rapporten fokuserer likevel på forbedringsmuligheter.

Hovedfunn i rapporten:

- Kommunestyret fikk ikke rapportering på ca. halvparten av sine vedtak.
- Rapporteringen gav et skjevt bilde.
- Flere vedtak ble ikke gjennomført.
- Nye retningslinjer har ført til klar bedring i rapporteringen.
- Rapporteringen har fortsatt mangler.

Undersøkelsen avdekker at de nye retningslinjene ikke følges konsekvent:

- Rapporteringen slutter uten at det fremkommer noen grunn for det.
- Det gis motstridende rapportering om hvordan vedtak skal følges opp.
- Vedtak uten tidsfrist har ikke fått foreslått fremdrift for effektivering.

Kommuneloven sier at administrasjonssjefen skal påse at vedtak iverksettes. Revisjonen mener at det er mulig å forbedre rapporteringen på kommunestyrets vedtak og at bedre rapportering vil bidra til å sikre at vedtakene blir gjennomført.

Revisjonen foreslår at Kontrollutvalget vedtar følgende anbefalinger til Rådmannen:

1. Rådmannen må sikre en bedre oppfølging og gjennomføring av kommunestyrets vedtak.
2. Rådmannen bør vurdere tiltak for å gi en mer helhetlig og sammenhengende fremstilling av status for arbeidet.

Rådmannen opplyser i høringssvaret at han vil fremme sak for Sektorutvalg miljø, klima og kommunalteknikk, med forslag om en mer hensiktsmessig årlig rapportering. Denne rapportering skal også sikre relevant og pålitelig informasjon og i tillegg gi nødvendig rom for justering og videreutvikling av tiltakene. Saken vil bli fremmet innen utgangen av 2014.

Undersøkelsen er gjennomført av Morten Mjøltnes.

1. INNLEDNING

Kontrollutvalget vedtok å gjennomføre en forvaltningsrevisjon for å vurdere kommunens miljø- og klimarapportering.¹ Forvaltningsrevisjonen skulle undersøke følgende problemstillinger:

- *I hvilken grad reflekteres kommunes beslutninger om tiltak rettet mot miljø og klima i kommunens rapporteringssystem?*
- *Viser en stikkprøvekontroll at kommunens rapportering på tiltak knyttet til miljø og klima gir et riktig bilde av de faktiske forhold?*

1.1 Vurderingskriterier

Vurderingskriteriene omfatter politiske vedtak, lovkrav, regelverk osv. som inneholder krav eller mål som skal oppfylles på området.

1.1.1 Viktige lover og bestemmelser

Et hovedformål med kommuneloven er å legge til rette for et funksjonsdyktig kommunalt folkestyre.² Kommunestyret er kommunens øverste organ og treffer vedtak på vegne av kommunen med mindre annet følger av lov eller delegasjonsvedtak.³

Innenfor de rammer kommunestyret setter er rådmannen øverste leder for den samlede kommunale administrasjon.⁴ Rådmannen har ansvar for å påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt.⁵ Rådmannen skal videre sørge for at kommunens administrasjon drives i samsvar med gjeldende regelverk, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.⁶

1.1.2 Politiske vedtak

Kommunestyret fatter vedtak som kan knyttes til miljø og klima i en rekke ulike saker.⁷ Kommunestyret vedtok i 2009 *Energi- og klimaplan for Bærum kommune*.⁸ Vedtaket sier at planen skulle legges til grunn for kommunens arbeid med energi- og klimaspørsmål og at rådmannen skulle fremlegge årlig oversikt over kommunens oppfølging av energi- og klimaplanen (enkelttiltak). Denne planen er det mest sentrale dokumentet i kommunens miljø og klimaarbeid.

Høsten 2012 vedtok kommunestyret retningslinjer for oppfølgingen av politiske vedtak.⁹ Disse retningslinjene skulle forbedre oppfølgingen av kommunestyrets vedtak.

¹ Kontrollutvalget møte 16.12.13, sak 061/13 *Valg av forvaltningsrevisjoner for 2014*.

² Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25.09.92 nr. 107 § 1.

³ Jf. kommuneloven § 6.

⁴ Jf. kommuneloven § 23 nr. 1.

⁵ Jf. kommuneloven § 23 nr. 2.

⁶ Jf. kommuneloven § 23 nr. 2.

⁷ Revisjonen finner fra oktober 2009 til oktober 2013, 32 saker med vedtak som direkte eller indirekte kan knyttes til miljø og klima. I mange av disse sakene er det flere vedtak. Oversikten er sannsynligvis ikke fullstendig da det er mange gråsoner for hva som kan knyttes til miljø og klima.

⁸ Kommunestyret møte 28.10.09 sak 074/09 *Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune*.

⁹ Kommunestyret møte 28.11.12 sak 068/12 *Oppfølging av politiske vedtak – retningslinjer og rapportering*.

1.2 Om undersøkelsen

Kommunestyret vedtok i 2009 *Energi- og klimaplan for Bærum kommune*.¹⁰ Kommunestyret vedtok i saken to konkrete tiltak og for planen generelt vedtok kommunestyret:¹¹

1. *Klimapanelets forslag til energi- og klimaplan for Bærum, med det som følger av rådmannens redegjørelse samt utvalgsbehandlingen, legges til grunn for kommunens arbeid med energi- og klimaspørsmål.*
2. *Tiltakene i planen legges til grunn for rådmannens handlingsprogram hvor også tidsplanen vil fremgå. Det forutsettes at administrasjonen kan gjøre nødvendige justeringer innenfor de enkelte tiltak for tilpasning til pågående aktiviteter, ny viten etc.*
4. *En årlig oversikt over resultatene av kommunens oppfølging av energi- og klimaplanen (enkeltiltak) framlegges sammen med et årlig miljø- og ressursregnskap slik det fremgår av rapporteringen fra Bærum til «Miljøstatus i Norge». Dette må skje i god tid før arbeidet med handlingsprogrammet starter.*

Denne planen og tiltakene i den har stått sentralt i kommunens miljø- og klimaarbeid. For å få et dekkende bilde av kommunens arbeid på området velger vi å ta med disse tiltakene. I datainnsamlingen har vi kartlagt disse på samme måte som øvrige vedtak. At de ikke direkte fremkommer av kommunestyrets vedtak får likevel betydning for hvordan vi skal vurdere oppfølgingen av dem.

1.2.1 Avgrensinger

Gjennomgangen fokuserer på vedtak om miljø og klima. Begrepet *miljø* brukes om en rekke ting som ikke er knyttet til klima.¹² Denne undersøkelsen er forsøkt avgrenset til vedtak som kan knyttes til både miljø og klima.

Revisjonen har avgrenset undersøkelsen til bare å se på beslutninger som fremkommer i kommunestyrets protokoller.

Gjennomgangen omfatter perioden fra oktober 2009 og frem til oktober 2013. Vi har ikke tatt med senere vedtak, da det tar tid før vedtak reflekteres i rapporteringen.¹³

1.2.2 Problemstillinger

Revisjonen vil først kartlegge og vurdere hva som er rapportert om oppfølgingen av de aktuelle vedtakene.

For å kunne vurdere om rapporteringen gir et riktig bilde må en først kartlegge de faktiske forhold, og vurdere hvordan vedtakene er fulgt opp.

I 2012 ble det vedtatt retningslinjer for å forbedre rapporteringen om oppfølgingen av politiske vedtak. Før 2012 var det ingen retningslinjer for rapportering av kommunestyrets

¹⁰ Kommunestyret møte 28.10.09 sak 074/09 *Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune*.

¹¹ Et punkt om bruk av **elbiler** og et punkt om utbedringer av eksisterende kommunal bygningsmasse.

¹² Forurensing, biologisk mangfold, verneplaner, grøntområder osv.

¹³ Oppfølging og rapportering på tiltakene i den oppdaterte energi- og klimaplanen fra 2013, er dermed ikke vurdert.

vedtak. For å kunne finne frem til eventuelle forbedringer av kommunens rapporteringssystem er det derfor spesielt viktig å kartlegge og vurdere effekten av de nye retningslinjene.

Vi deler inn rapporten i følgende problemstillinger:

- Er det rapportert på beslutningene?
- Er beslutningene fulgt opp?
- Gir rapporteringen et riktig bilde?
- Har de nye retningslinjene ført til bedring?

I framstillingen under hver av problemstillingene vil vi først presentere relevante kriterier, så fakta vi har samlet inn, for deretter å vurdere fakta opp mot kriteriene. Til slutt i rapporten er hovedfunnene oppsummert og det er gitt en samlet konklusjon.

1.2.3 Undersøkellesmetoder

Prosjektet er gjennomført og rapportert i samsvar med *Standard for forvaltningsrevisjon*.¹⁴

Revisjonen har søkt gjennom kommunestyreprotokollene med søkeord som kan knyttes til miljø og klima. Dette for å finne frem til aktuelle kommunestyrevedtak som skulle følges opp og rapporteres på. Vi har søkt på stikkord som: miljø, klima, energi, offentlig transport, fornybar, olje osv. Det er ikke mulig å gi en klar avgrensning av hva som er miljø og klimavedtak. Aktuelle vedtakene vi har plukket ut er derfor til en viss grad skjønnsmessig.

Fra de enkelte vedtakene har vi så hentet stikkord som vi har søkt etter i samtlige handlingsprogram og årsrapporter. Dette for å dokumentere oppfølging og rapportering. Revisjonen har også søkt gjennom andre relevante saker, på jakt etter informasjon om oppfølging. Dette er stort sett saker vi har sett henvisninger til i andre saker eller fått henvist til fra administrasjonen. For en del av vedtakene har vi også sjekket arkivsaker og informasjon på internett.

Der revisjonen ikke har funnet nødvendig informasjon og dokumentasjon har vi kontaktet administrasjonen. Rådmannens oppnevnte kontaktperson for denne gjennomgangen har ytt viktig bistand. Særlig i koordineringen av en relativt omfattende tilbakerapportering fra ulike deler av administrasjonen. I administrasjonen har en rekke ansatte gitt god bistand i innhenting av dokumentasjon og i kvalitetssikring av faktainformasjonen.

Det er relativt mange og omfattende dokumenter som er fremlagt for kommunestyre og andre utvalg i perioden. Revisjonen kan derfor ikke garantere at vi ikke har oversett relevant informasjon om oppfølgingen på noen av vedtakene.

1.3 Rådmannens kommentarer

Rådmannens kommentarer til rapporten er vedlagt.

¹⁴ RSK 001, Fastsatt av styret i Norges Kommunerevisorforbund 01.02.11.

2. ER DET RAPPORTERT PÅ BESLUTNINGENE?

Kommuneloven § 23 nr. 2 sier: *Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt.*

I hele perioden vi ser på, fikk sektorutvalgene kvartalsvis rapportering på sine vedtak. Det var ingen retningslinjer eller rutiner for rapportering til kommunestyret. Først i 2012 vedtok kommunestyret innføring av halvårlig rapportering på sine vedtak.¹⁵

Kommunestyret vedtok under behandlingen av Energi og klimaplanen i 2009:¹⁶

1. *Klimapanelets forslag til energi- og klimaplan for Bærum, med det som følger av rådmannens redegjørelse samt utvalgsbehandlingen, legges til grunn for kommunens arbeid med energi- og klimaspørsmål.*
2. *Tiltakene i planen legges til grunn for rådmannens handlingsprogram hvor også tidsplanen vil fremgå. Det forutsettes at administrasjonen kan gjøre nødvendige justeringer innenfor de enkelte tiltak for tilpasning til pågående aktiviteter, ny viten etc.*
5. *En årlig oversikt over resultatene av kommunens oppfølging av energi- og klimaplanen (enkeltiltak) framlegges sammen med et årlig miljø- og ressursregnskap slik det fremgår av rapporteringen fra Bærum til «Miljøstatus i Norge». Dette må skje i god tid før arbeidet med handlingsprogrammet starter.*

I saksfremlegget til Energi og klimaplanen stod det at det ble lagt opp til årlig rapportering av gjennomføring av tiltak og resultater.¹⁷

For denne problemstillingen legger revisjonen følgende kriterier til grunn:

- ⇒ Resultatene av oppfølgingen av enkelttiltakene i Energi- og klimaplanen skal framlegges årlig.

2.1 Andel vedtak som har fått rapportering

Av kommunestyrets vedtak i perioden høsten 2009 til høsten 2013 er det 97 vedtak/ tiltak revisjonen mener er knyttet til miljø og klima. I vedlegget til denne rapporten er hvert enkelt vedtak presentert sammen med relevante fakta om rapportering og gjennomføring.

Inkludert i disse 97 vedtakene er de 61 tiltakene i Energi og klimaplanen. Revisjonen anser i denne gjennomgangen disse tiltakene som sidestilt med vedtak som skal følges opp.

Vi har gått gjennom handlingsprogram, årsrapporter og andre saker til kommunestyret for å kartlegge omtale av innholdet i vedtakene. Det er gitt en omfattende rapportering om miljø

¹⁵ Kommunestyret 28.11.12 sak 068/12 *Oppfølging av politiske vedtak - retningslinjer og rapportering.*

¹⁶ Kommunestyret 28.10.09 sak 074/09 *Rådmannens saksfremlegg – energi- og klimaplan for Bærum kommune.*

¹⁷ Kommunestyret 28.10.09 sak 074/09 *Rådmannens saksfremlegg – energi- og klimaplan for Bærum kommune, side 2.*

og klima. Revisjonen finner likevel ikke rapportering til kommunestyret på 47 % av vedtakene.¹⁸

Vi har også gått gjennom saker til andre politiske utvalg. Når vi tar med disse, er det 18 % av vedtakene vi ikke finner rapportering på til politisk nivå.¹⁹

2.2 Andel tiltak i Energi- og klimaplanen som har fått rapportering

Formannskapet vedtok i 2008 å opprette et klimapanel i Bærum som utarbeidet en Energi og klimaplan med konkrete tiltak for å redusere energibruk og klimagassutslipp i kommunen. Planen ble vedtatt av kommunestyret høsten 2009.²⁰ Det ble vedtatt at resultatene av kommunens oppfølging skulle rapporteres årlig. Vi har gjennomgått handlingsprogrammene og årsrapportene de tre etterfølgende årene og kartlagt om innholdet i tiltakene er omtalt. Samtlige årsrapporter og handlingsprogram har rapportert om tiltak i planen. Av de 61 tiltakene i *Energi og klimaplanen* finner revisjonen at det ikke er rapportert årlig til kommunestyret på 41 av disse.

Revisjonen finner at det ikke ble rapportert noen gang til kommunestyret på 17 av tiltakene. I 2011 ble det fremlagt en statusrapport til Sektorutvalg levekår²¹ og Eierstyring og eiendom.²² Statusrapportene til Sektorutvalg levekår gir omtale av nesten alle 61 tiltakene i *Energi og klimaplanen*. På noen er rapporteringen svært beskjeden.

Denne saken ble i sektorutvalget vedtatt oversendt til kommunestyret. Revisjonen kan ikke se at den har vært på sakskartet til kommunestyret. Årsaken til dette har vi ikke funnet ut av. Rådmannens ansvar for sakene stanser når saken er oversendt til behandling.

2.3 Revisjonens vurdering

Revisjonen mener kommunestyrets beslutninger om tiltak rettet mot miljø og klima bare delvis er reflektert i kommunens rapporteringssystem. Gjennomgangen viser at kommunestyret ikke fikk rapportering på ca. halvparten av sine miljø- og klimavedtak. For ca. en femtedel av vedtakene kan revisjonen ikke finne noe rapportering til politisk nivå – kommunestyre eller andre politiske utvalg. Det var ingen retningslinjer eller rutiner for rapportering til kommunestyret frem til 2012. Det var derfor ingen krav til administrasjonen om å rapportere på kommunestyrets vedtak i størstedelen av perioden vi ser på. Rapportering til kommunestyret etter at nye retningslinjer ble innført kommer vi tilbake til i kapittel 5.

Kommunestyret vedtok at resultatene av oppfølgingen av enkelttiltakene i energi- og klimaplanen skulle framlegges årlig. Dette skjedde med bare en tredjedel av tiltakene. Kommunestyrets vedtak kan tolkes som at det er bare de tiltakene der resultater er oppnådd det skal rapporteres på. Samtlige årsrapporter og handlingsprogram har hatt rapportering på ulike tiltak i planen og kommunestyret fikk i alle årsrapporter en tabell med

¹⁸ 46 vedtak.

¹⁹ 17 vedtak.

²⁰ Kommunestyret møte 28.10.09 sak 074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune.

²¹ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplanen – orientering om status på tiltak.

²² Eierstyring og eiendom 11.01.11 sak 005/11 Orientering oppfølging av energi og klimaplan innenfor Bærum kommune eiendoms område.

de viktigste miljøindikatorene. Kommunestyrets vedtak sier også at *Det forutsettes at administrasjonen kan gjøre nødvendige justeringer innenfor de enkelte tiltak for tilpasning til pågående aktiviteter, ny viten etc.* Dette kan tolkes slik at tiltak kunne tas ut dersom administrasjonen mente dette var en nødvendig justering.

3. ER BESLUTNINGENE FULGT OPP?

Kommunelovens § 23 nr. 2 sier: *Administrasjonssjefen skal påse at de saker som skal legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt.*

Plikten gjelder generelt for alle folkevalgte organers vedtak, men må anses særlig sentral i forhold til kommunestyret ettersom dette er kommunens øverste organ.

For denne problemstillingen legger revisjonen følgende kriterium til grunn:

⇒ Det enkelte kommunestyrevedtak skal iverksettes.

3.1 Andel av vedtakene som ble gjennomført

Fra de enkelte vedtakene har vi hentet stikkord som vi har søkt etter i samtlige handlingsprogram og årsrapporter. Revisjonen har også søkt gjennom andre saker som kan være relevant, på jakt etter informasjon om oppfølging. Dette er stort sett saker vi har sett henvisninger til i andre saker eller fått henvist til fra administrasjonen. For en del av vedtakene har vi også sjekket arkivsaker og informasjon på internett.

Der revisjonen ikke har funnet nødvendig informasjon og dokumentasjon har vi kontaktet administrasjonen. Rådmannens oppnevnte kontaktperson for denne gjennomgangen, har ytt viktig bistand i koordineringen av kontakten med ulike deler av administrasjonen.

Vedlegget med fremstillingen av relevante fakta og vurdering, har vært på faktahøring til administrasjonen. I høringssvaret ble det gitt utfyllende informasjon på en rekke av vedtakene.²³

Det kan være vanskelig å vurdere hva som skal kreves for å anse et vedtak som fulgt opp. Dette fordi vedtakene er skjønnsmessig formulert og kan ha uklare yttergrenser. Derfor er også alle vedtakene, fakta vi har funnet og revisjonens vurdering, tatt inn i vedlegget.

Det er relativt mange og omfattende dokumenter som er fremlagt for kommunestyre og andre utvalg i perioden. Revisjonen kan derfor ikke garantere at vi ikke har oversett relevant informasjon om oppfølgingen på enkelte av vedtakene.

Av de 97 vedtakene vi har kartlagt, finner revisjonen at det er ca. en sjettedel som ikke er blitt gjennomført.

De fleste vedtakene vi ikke finner rapportering på, er tiltak i Energi- og klimaplanen. Det er i tillegg fire kommunestyrevedtak i andre saker revisjonen ikke kan se at er gjennomført.

Kartleggingen viser at endring av reguleringsbestemmelser blir fulgt godt opp. Samtlige vedtatte endringer vi har sett på, er lagt inn i reguleringsbestemmelsene.

²³ Rådmannens svar på faktahøring til rapporten av 31.03.14.

I tillegg til vedtakene som ikke er gjennomført, er det enkelte vedtak revisjonen bare finner delvis oppfølging av eller som er fulgt opp etter angitt frist.

Samtlige av de vedtakene det har blitt rapportert på til kommunestyret, har blitt gjennomført helt eller delvis. De vedtakene vi ikke finner rapportering om, har ofte ikke blitt gjennomført.

3.2 Revisjonens vurdering

Revisjonen mener det er ca. en sjettedel av vedtakene som ikke har blitt fulgt opp av administrasjonen. Revisjonen mener at manglende oppfølging av kommunestyrevedtak er alvorlig.

Den høye andelen avvik skyldes antakelig to forhold: Tiltakene i Energi- og klimaplanen, som utgjør hoveddelen av de vedtakene vi kartlegger, fremkommer ikke direkte av kommunestyrevedtaket. Vedtaket sier at tiltakene i planen *legges til grunn for rådmannens handlingsprogram og det forutsettes at administrasjonen kan gjøre nødvendige justeringer innenfor de enkelte tiltak.*²⁴ Kommunestyret vedtok samtidig at rådmannen skulle fremlegge en årlig oversikt over resultatene av kommunens oppfølging av enkelttiltakene. Revisjonen har vurdert disse tiltakene på lik linje med vedtak. Tiltakene kan av administrasjonen ha blitt oppfattet som mindre forpliktende enn direkte kommunestyrevedtak. At administrasjonen utarbeidet en egen statusrapportering i 2011 kan tyde på det.

Den andre forklaringen er at de fleste av tiltakene i Energi- og klimaplanen er svært presist formulert. Klare vedtaksformuleringer fører ikke nødvendigvis til dårlig oppfølging, men de er lettere å vurdere oppfølgingen av. Revisjonen vil påpeke at det er positivt med presise vedtak da dette er tydelige styringssignaler som klart angir hva som skal gjøres. De vil da være enklere for administrasjonen å iverksette.

²⁴ Kommunestyret møte 28.10.09 sak 074/09 *Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune.*

4. GIR RAPPORTERINGEN ET RIKTIG BILDE?

Kommuneloven § 23 nr. 2 sier: *Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt.*

For denne problemstillingen legger revisjonen følgende kriterium til grunn:

⇒ Rådmannen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet.

Kontrollutvalget ville kartlegge om kommunens rapportering på tiltak knyttet til miljø og klima gir et riktig bilde av de faktiske forhold. Nedenfor vil vi først vurdere om den samlede rapporteringen gir et riktig bilde og så om rapporteringen som gis er korrekt.

4.1 Gir rapporteringen et balansert bilde?

Som omtalt i forrige kapittel finner revisjonen at samtlige vedtak det er blitt rapportert om til kommunestyret også har blitt gjennomført helt eller delvis. Av de vedtakene som ikke er rapportert til kommunestyret mener revisjonen at 19²⁵ ikke ble gjennomført.

Dette innebærer at kommunens rapportering i større grad inneholder omtale av de vedtakene som blir fulgt opp enn de som ikke gjør det. Rapporteringen gir dermed et mer positivt bilde av oppfølgingen enn det som egentlig er tilfelle.

Det er likevel vedtak det er rapportert mye på, men som bare delvis er fulgt opp. Et tiltak i Energi og klimaplanen var gradvis utskifting av gamle biler til elbiler eller lav-CO2 biler for tjenestekjøring, der det skulle skiftes ut minst 20 biler per år fra 2009.²⁶ Dette tiltaket er omtalt i alle årsrapporter og handlingsprogram siden vedtaket.²⁷ Før vedtaket var det kjøpt inn 40 nye lavutslippsbiler²⁸ og i 2013 hadde kommunen 104 lavutslippsbiler.²⁹ Det ble altså ikke innkjøpt 80 biler i perioden 2009 til 2012, som var kravet. Et annet eksempel er vedtaket om at det skulle iverksettes en ordning med bruk av el-biler til kommunal tjenestekjøring.³⁰ Tidsplanen for tiltaket sier: *Minst 2 biler per år fra 2010.* Dette er det rapportert om i en rekke årsrapporter og handlingsprogram.³¹ To biler per år fra 2010 til 2013 skulle gi 8 biler, men det ble bare kjøpt inn fire. Det fremgår ikke av rapporteringen at disse to målene ikke ble nådd.

Denne kartleggingen avdekker at flere vedtak ikke er iverksatt eller bare delvis fulgt opp. Revisjonen kan ikke se at disse manglene er opplyst om i sakene som er fremlagt.

²⁵ 58 vedtak ble ikke rapportert til kommunestyret.

²⁶ Kommunestyret møte 28.10.09 sak 074/09 *Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune.*

²⁷ Handlingsprogram 2010-2013 side 11, Årsrapport 2009 side 22, Handlingsprogram 2011-2014 side 20, Årsrapport 2010 side 104 og 106, Handlingsprogram 2012-2015 side 15 og 19, Årsrapport 2011 side 93, 94, 128, 133 og 136, Handlingsprogram 2013-2016 side 16, 129 og 150, Årsrapport 2012 side 86, 139 og 144, samt Årsrapport 2013 side 114, 146 og 150.

²⁸ Årsrapport 2008 side 21.

²⁹ Energi og klimaplan 2013 -2017 side 17.

³⁰ Kommunestyret møte 28.10.09 sak 074/09 *Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune.*

³¹ Handlingsprogram 2010-2013 side 11, Handlingsprogram 2011-2014 side 20, Årsrapport 2010 side 109, Handlingsprogram 2012-2015 side 15 og 19, Årsrapport 2011 side 94 og Årsrapport 2013 side 140 og 145.

Unntaket er statusrapporten på energi og klimaplanen.³² I denne rapporteringen revisjonen er det eksplisitt opplyst at tiltak ikke er gjennomført, oppnådd eller igangsatt. Revisjonen har ikke registrert at dette har skjedd i andre saker til kommunestyret eller sektorutvalg.

4.2 Er rapporteringen korrekt?

Å kartlegge om opplysningene som gis er korrekte, krever ofte et omfattende arbeid. På andre er det enkelt å sjekke ut. Revisjonen har ikke funnet eksempler på åpenbart feilaktig rapportering.

Vi har likevel funnet to tilfeller blant alle vedtakene vi har kartlagt, der det er gitt motstridene rapportering i ulike saker.

Et tiltak i Energi og klimaplanen i 2009 var: *Utarbeide plan for miljøsertifisering av kommunale virksomheter (skoler, barnehager, sykehjem etc.) og bygg.*³³ Revisjonen finner bare omtale av en slik plan to steder. I Handlingsprogram 2011-2014 står det at denne planen er utarbeidet,³⁴ mens det i Statusrapporten i 2011 står det at det ikke er utarbeidet plan for miljøsertifisering.³⁵

Det andre tilfellet er en regulerings sak fra 2012 der det ble vedtatt at løsningen for fotgjengerkryssing skulle vurderes og utredes grundigere.³⁶ I oversikt over oppfølging av vedtak til kommunestyret i mars 2013 står det at punktet *følges opp gjennom trafiksikkerhetsplanen,*³⁷ mens det til Planutvalget i september 2013 er opplyst at vedtaket *vurderes i områderegulering for Kolsås senter m omgivelser som igangsettes i 2014.*³⁸

4.3 Revisjonens vurdering

Revisjonen mener at rådmannens rapportering på kommunestyrets vedtak, ikke har gitt et helt riktig bilde av de faktiske forhold.

Det har i større grad blitt rapportert på de sakene der tiltakene blir eller har blitt gjennomført. Det har ofte ikke blitt rapportert på vedtak som ikke er fulgt opp. Dette betyr at rapporteringen har gitt et mer positivt bilde av oppfølgingen enn det en fullstendig oversikt ville gi. At det nesten ikke har blitt opplyst om mangler og svakheter i administrasjonens oppfølging av de enkelte vedtakene, bidrar også til et skjevt bilde. Revisjonen mener dette er uheldig. Skal politikere kunne fatte gode vedtak og fordele ressurser på en fornuftig måte, er de avhengige av fullstendig og korrekt informasjon fra administrasjonen. Revisjonen mener en mer helhetlig fremstilling av status for arbeidet vil gi et bedre beslutningsgrunnlag.

³² Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 *Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak*, side 5 og 12.

³³ Kommunestyret møte 28.10.09 sak 074/09 *Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune*.

³⁴ Handlingsprogram 2011-2014 side 19.

³⁵ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 *Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak*, side 5 og 12.

³⁶ Kommunestyret 29.02.12 sak 008/12 *Kolsåsbanen, Hauger - Kolsås - områderegulering, 2.gangsbehandling*.

³⁷ Kommunestyret 20.03.13 sak 022/13 *Rapportering om rådmannens oppfølging av vedtak i kommunestyret andre halvår 2012*.

³⁸ Planutvalget 26.09.13 sak 198/13 *Oppfølging av vedtak til Kolsåsbanens reguleringsplaner*, side 9.

Revisjonen mener at det som rapporteres i all hovedsak er riktig. Utfordringen er ikke hva som rapporteres, men hva som ikke rapporteres.

5. HAR DE NYE RETNINGSLINJENE FØRT TIL BEDRING?

Kommuneloven § 23 nr. 2 sier: *Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt.*

Plikten gjelder generelt for alle folkevalgte organers vedtak, men må anses særlig sentral i forhold til kommunestyret ettersom dette er kommunens øverste organ.

I kommentarutgaven til kommuneloven³⁹ uttales det at administrasjonssjefen er ansvarlig for samordning og effektivisering av hele den kommunale virksomheten, og skal sørge for at politiske vedtak blir iverksatt i henhold til de instruksjoner som er gitt.

Administrasjonssjefen vil være avhengig av å fordele oppgavene på etatsjefene og andre tjenestemenn. Selv om oppfølging av vedtak delegeres til andre, ligger ansvaret for at vedtak blir fulgt opp på administrasjonssjefen.

Høsten 2012 tiltrådte kommunestyret forslag til retningslinjer for oppfølging og rapportering av politiske vedtak.⁴⁰ Retningslinjene sier bl.a.:

1. Gjennomføring av rapporteringen - Halvårlig rapportering

... Den halvårlige rapporten skal vise de vedtak som ikke er avsluttet i tidligere rapporter, samt oversikt over behandlingen av forslag kommunestyret oversender til formannskapet. ...

2. Rapportering i forhold til vedtak

... I de tilfeller hvor vedtak ikke angir klare tidsfrister for oppfølging, skal rådmannen i løpet av de to påfølgende møter foreslå oppfølging og fremdrift for effektivisering av vedtaket.

For denne problemstillingen legger revisjonen følgende kriterier til grunn:

- ⇒ Det skal være betryggende kontrollrutiner som sikrer at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp.
- ⇒ Den halvårlige rapporten skal vise de vedtak som ikke er avsluttet i tidligere rapporter.
- ⇒ I de tilfeller hvor vedtak ikke angir klare tidsfrister for oppfølging, skal rådmannen foreslå oppfølging og fremdrift for effektivisering av vedtaket.

5.1 Andel vedtak som har fått rapportering med nye retningslinjer

I 2012 ble det vedtatt retningslinjer for å forbedre rapporteringen om oppfølgingen av politiske vedtak. Før 2012 var det ingen retningslinjer for rapportering av kommunestyrets vedtak.

Av de 97 vedtakene vi har kartlagt er det 17 som er vedtatt av kommunestyret etter at den nye oppfølgingsrutinen ble satt i verk.⁴¹ Av disse er 14 vedtak om endring av

³⁹ Kommuneloven med kommentarer, av Overå og Bernt 1997, side 164.

⁴⁰ Kommunestyret 28.11.12 sak 068/12 *Oppfølging av politiske vedtak – retningslinjer og rapportering.*

reguleringsbestemmelser. Som omtalt lenger fremme ble endring av reguleringsbestemmelser fulgt godt opp av rådmannen i hele perioden. Dette var det tydeligvis gode systemer for både før og etter at oppfølgingsrutinene ble innført. Oppfølgingen av slike vedtak ble tidligere ikke rapportert til kommunestyret. Etter at de nye retningslinjene ble innført er samtlige rapportert til kommunestyret.

Vedtak om endring av reguleringsbestemmelser skiller seg ut fra andre vedtak. De krever sjelden omfattende oppfølging og det er mange tilsvarende vedtak, slik at det har blitt etablert rutiner for å sikre oppfølgingen. Av de vedtakene vi har kartlagt er det bare tre vedtak som krever mer omfattende oppfølging og som ikke inngår i ordinær drift. Vi gjennomgår derfor disse hver for seg nedenfor.

5.2 Rapportering på vedtak om fotgjengerkryssing ved T-bane

*Det vil bli en massiv økning av fotgjengerkryssing over Brynsveien på Kolsås stasjon, ved overgang fra buss/bane og trafikkanter til/fra Rud Hauger områdene. I tillegg vil inn- og utkjøring av biler fra parkering og av- påstigning bli stor. Disse nye forhold vil redusere god trafikkflyt på Brynsveien og skape køer. I tillegg vil dette bli et ulykkesutsatt krysningspunkt. Derfor må dette vurderes og utredes grundigere i forhold til nødvendigheten av en fotgjengerbro overgang/undergang, eller en kombinasjon av lyskryss og en enkel bro over Brynsveien.*⁴²

Det står ingenting om dette i reguleringsbestemmelsene som ligger på nett.⁴³ I oversikt over oppfølging av vedtak til kommunestyret i 2012 står det at punktet *er under arbeid og vil bli fulgt opp i senere detaljplaner.*⁴⁴ I tilsvarende sak i mars 2013 står det at punktet *følges opp gjennom trafikksikkerhetsplanen.*⁴⁵ Det står som status for vedtaket: *Avsluttet.* I rådmannens halvårsrapportering til kommunestyret i mars 2013 understreker rådmannen at *avsluttet* generelt ikke nødvendigvis betyr at det ikke vil skje mer i saken, men at rapporteringen anses som uttømmende i forhold til vedtaket, og at det derfor ikke vil bli rapportert mer i forhold til vedtaket.⁴⁶

I tilsvarende oversikt i desember 2013 framkommer ikke vedtaket.⁴⁷ Til Planutvalget i september 2013 er det også rapportert på dette vedtaket: *Vurderes i områderegulering for Kolsås senter m omgivelser som igangsettes i 2014.*⁴⁸ Trafikksikkerhetsplanen og Områderegulering for Kolsås senter er ikke samme sak.

Vedtaket angir ikke klar tidsfrist for oppfølging, men rådmannen har så langt revisjonen kan se ikke foreslått fremdrift for effektivering av vedtaket.

⁴¹ Den nye oppfølgingsrutinen startet med vedtakene fra januar 2012.

⁴² Kommunestyret 29.02.12 sak 008/12 *Kolsåsbanen, Hauger - Kolsås - områderegulering, 2.gangsbehandling.*

⁴³ PlanID 2009033 Bestemmelser til reguleringsplan for kolsåsbanen, parsell Hauger – Kolsås, alt. B.

⁴⁴ Kommunestyret 28.11.12 sak 068/11 *Oppfølging av politiske vedtak - retningslinjer og rapportering.*

⁴⁵ Kommunestyret 20.03.13 sak 022/13 *Rapportering om rådmannens oppfølging av vedtak i kommunestyret andre halvår 2012.*

⁴⁶ Kommunestyret 20.03.13 sak 022/13 *Rapportering om rådmannens oppfølging av vedtak i kommunestyret andre halvår 2012.*

⁴⁷ Kommunestyret 11.12.13 sak 094/13 *Rapportering om rådmannens oppfølging av vedtak i kommunestyret første halvår 2013.*

⁴⁸ Planutvalget 26.09.13 sak 198/13 *Oppfølging av vedtak til Kolsåsbanens reguleringsplaner, side 9.*

5.3 Rapportering på vedtak om utvidelse av innfartsparkering

Kommunestyret forelegges en sak om hvilke områder vi kan båndlegge til eventuell utvidelse av innfartsparkeringer på Kolsås. Saken fremmes som del av områdeplanen for Kolsås.⁴⁹

Revisjonen finner ingenting om dette i reguleringsbestemmelsene som ligger på nett.⁵⁰ I oversikt over oppfølging av vedtak til kommunestyret i 2012 står det at punktet *er under arbeid og vil bli fulgt opp i senere detaljplaner.*⁵¹ Det står ikke at saken avsluttes. I tilsvarende sak i 2013 er punktet ikke omtalt.⁵² I rapporteringen fremkommer rapportering i kolonnen *Notater*. I kolonnen *Status* står det om vedtaket er under arbeid eller avsluttet.

I sak til Planutvalget i 2013 er det rapportert på dette vedtaket: *Vurderes i områderegulering for Kolsås senter m omgivelser som igangsettes i 2014.*⁵³

Vedtaket angir ikke klar tidsfrist for oppfølging, men rådmannen har ikke foreslått fremdrift for effektivering av vedtaket.

5.4 Rapportering på vedtak om flomsikring

Kommunestyret ber om en sak hvor forhold relatert til flomsikring og tiltak langs elven blir fremmet innen ett år.⁵⁴

Sak til kommunestyret i oktober 2013 opplyser for dette vedtaket: *Rådmannen legger frem en sak om flomsikring til MIKK våren 2014.*⁵⁵ Revisjonen har sett i dokumentarkivet at NVE har fått i oppdrag å fremskaffe nye flomlinjer.⁵⁶ Vi får opplyst fra administrasjonen at rapporten forventes mars/april 2014. Administrasjonen opplyser at deretter vil forslag til tiltak bli utarbeidet og oversendt til politisk behandling i løpet av 2014.

Vedtaket angir en klar tidsfrist for oppfølging, og rådmannen har foreslått oppfølging og fremdrift for effektivering av vedtaket. Vedtaket vil bli fulgt opp forsinket i forhold til fristen.

5.5 Revisjonens vurdering

De nye retningslinjene ser ut til å ha sikret at kommunestyret nå får rapportering på alle sine vedtak. Bl.a. blir oppfølgingen av vedtatte endringer av reguleringsbestemmelser nå rapportert til kommunestyret, noe de ikke ble tidligere.

⁴⁹ Kommunestyret 29.02.12 sak 008/12 *Kolsåsbanen, Hauger - Kolsås - områderegulering, 2.gangsbehandling.*

⁵⁰ PlanID 2009033 Bestemmelser til reguleringsplan for Kolsåsbanen, Parsell Hauger – Kolsås, alt. B

⁵¹ Kommunestyret 28.11.12 sak 068/11 *Oppfølging av politiske vedtak - retningslinjer og rapportering.*

⁵² Kommunestyret 20.03.13 sak 022/13 *Rapportering om rådmannens oppfølging av vedtak i kommunestyret andre halvår 2012.*

⁵³ Planutvalget 26.09.13 sak 198/13 *Oppfølging av vedtak til Kolsåsbanens reguleringsplaner, side 9.*

⁵⁴ Kommunestyret 30.01.13 sak 002/13 *Sandviksvassdraget fra Bjørnegårdsvingen til Bjørnum - kommunedelplan - 2. gangs behandling.*

⁵⁵ Kommunestyret 11.12.13 sak 094/13 *Rapportering om rådmannens oppfølging av vedtak i kommunestyret første halvår 2013.*

⁵⁶ Ref. ArkivsakID: 08/12293.

Gjennomgangen viser at det fortsatt er mangler ved innholdet i rapporteringen. Det er bare tre vedtak vi har sett på og vi kan derfor ikke si noe om omfanget av disse manglene. Men vi kan konstantere at mangler forekommer. De tre vedtakene vi har gjennomgått avdekker at retningslinjene ikke følges konsekvent.

For ett av de tre vedtakene sluttet rapporteringen uten at det fremkommer i rapporteringen at saken avsluttes. Revisjonen mener dermed at den neste halvårslige rapporten ikke har vist alle uavsluttede vedtak slik retningslinjen sier.

En rapportering er *avsluttet* uten at revisjonens kan se at det er gitt uttømmende rapportering. Revisjonen mener rapporteringen ikke er uttømmende når det i senere sak til Planutvalget står at saken skal få en annen oppfølging. Revisjonen mener det kunne vært mer naturlig at sakene stod oppført inntil vedtaket var faktisk gjennomført eller ny sak var fremlagt.

At kommunestyret og Planutvalget har fått motstridende rapportering om hvordan samme vedtak skal følges opp, vil slik revisjonen ser det, bety at rapporteringene ikke kan være korrekt begge stedene. Dette gjelder for et av vedtakene.

Ett av de tre vedtakene angir frist. Denne er ikke overholdt. To vedtak angir ikke tidsfrist for oppfølging, men rådmannen har ikke foreslått fremdrift for effektivering av disse vedtakene *i løpet av de to påfølgende møter* slik retningslinjen sier.

Revisjonen mener at disse avvikene gjør det vanskelig å se sammenhengen i oppfølgingen.

6. REVISJONENS KONKLUSJON OG ANBEFALINGER

Kontrollutvalget ønsket å kartlegge om kommunes beslutninger om tiltak rettet mot miljø og klima reflekteres i rapporteringssystemet og om rapporteringen gir et riktig bilde.

Bærum kommunestyre har vedtatt klare og offensive mål innen miljø og klima. Administrasjonen har gitt omfattende rapportering og oppnådd gode resultater.

Denne rapporten fokuserer likevel på forbedringsmuligheter.

6.1 Hovedfunn

- Kommunestyret fikk ikke rapportering på ca. halvparten av sine vedtak.
- Flere vedtak ble ikke gjennomført.
- Rapporteringen gir et skjevt bilde.
- Nye retningslinjer har ført til bedring i rapporteringen.
- Rapporteringen har fortsatt mangler.

Kommunestyret fikk ikke rapportering på ca. halvparten av sine vedtak

Av 97 kommunestyrevedtak knyttet til miljø og klima finner revisjonen ikke rapportering til kommunestyret på 47 % av vedtakene. Vi finner ikke rapportering til noe politisk nivå for 18 % av vedtakene. Før 2012 var det ikke formelle krav om rapportering.

Flere vedtak er ikke gjennomført

Kommuneloven sier at administrasjonssjefen skal påse at vedtak iverksettes. Revisjonen mener det er alvorlig dersom vedtak ikke følges opp.

Rapporteringen gir et skjevt bilde

Alle vedtakene kommunestyret har fått rapportering om har blitt gjennomført. De vedtakene som ikke er gjennomført er heller ikke rapportert om. At mål ikke nås eller at frister ikke overholdes, fremkommer også i liten grad av rapporteringen. Dette betyr at rapporteringen gir et mer positivt bilde av oppfølgingen enn det som er reelt. Skal de folkevalgte kunne fatte gode vedtak og fordele ressurser på en fornuftig måte, er de avhengige av fullstendig informasjon fra administrasjonen.

De nye retningslinjene i 2012 har ført til bedring i rapporteringen

Det er rapportert på samtlige kommunestyrevedtak knyttet til miljø- og klima etter at retningslinjene ble innført.

Rapporteringen har fortsatt mangler

Revisjonen mener det fortsatt er mangler ved innholdet i rapporteringen. De tre aktuelle vedtakene vi har gjennomgått, avdekker at retningslinjene ikke følges konsekvent:

- Rapporteringen slutter uten at det fremkommer noen grunn for det.
- Det gis motstridende rapportering om hvordan vedtak skal følges opp.
- Vedtak uten tidsfrist har ikke fått foreslått fremdrift for effektivering.

Denne rapporten har kartlagt rapporteringen knyttet til miljø- og klima. Oppfølgingen av disse vedtakene er antakelig ikke vesentlig annerledes enn oppfølgingen av andre vedtak.

Revisjonen mener god rapportering vil bidra til å sikre at kommunestyrets vedtak blir gjennomført. Et godt system for samlet tilbakerapportering vil gi ytterligere sikkerhet for at man fanger opp eventuelle saker som blir liggende ubehandlet.

6.2 Anbefalinger

Revisjonen foreslår følgende anbefalinger til Rådmannen:

1. Rådmannen må sikre en bedre oppfølging av kommunestyrets vedtak.
2. Rådmannen bør vurdere tiltak for å gi en mer helhetlig og sammenhengende fremstilling av status for arbeidet.

KILDER

Lov og forskrift

Lov av 25.09.92 nr.107: Lov om kommuner og fylkeskommuner (Kommuneloven).

Forskrift om energimerking av bygninger og energivurdering av tekniske anlegg (energimerkeforskriften) FOR-2009-12-18-1665.

Kommuneloven med kommentarer, av Overå og Bernt 1997.

Saker i Kommunestyret

Kommunestyret 30.05.07 sak 033/07 *Bærum kommune - Årsrapport 2006.*

Kommunestyret 28.05.08 sak 031/08 *Bærum kommune - Årsrapport 2007.*

Kommunestyret 03.12.08 sak 090/08 *Handlingsprogram 2009-2012, Rådmannens grunnlagsdokument, avgitt 10. oktober 2008.*

Kommunestyret 27.05.09 sak 034/09 *Bærum kommune - Årsrapport 2008.*

Kommunestyret 28.10.09 sak 074/09 *Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune.*

Kommunestyret 25.11.09 sak 080/09 *IKT som strategisk virkemiddel i Bærum kommune – eBærum 2011.*

Kommunestyret 02.12.09 sak 092/09 *Handlingsprogram 2010-2013 behandling av rådmannens grunnlagsdokument.*

Kommunestyret 02.12.09 sak 092/09 *Handlingsprogram 2010-2013, Rådmannens grunnlagsdokument, avgitt 9. oktober 2009.*

Kommunestyret 24.03.10 sak 014/10 *Kommuneplanens arealdel for 2010-2020 - rådmannens forslag til Kommuneplanens arealdel for 2010-2020.*

Kommunestyret 16.06.10 sak 038/10 *Bærum kommune - Årsrapport 2009.*

Kommunestyret 08.12.10 sak 085/10 *Handlingsprogram 2011-2014, Rådmannens grunnlagsdokument, avgitt 13. oktober 2010.*

Kommunestyret 01.06.11 sak 037/11 *Årsrapport 2010 - Bærum kommune.*

Kommunestyret 14.12.11 sak 077/11 *Handlingsprogram 2012-2015, Rådmannens grunnlagsdokument, avgitt 19 oktober 2011.*

Kommunestyret 29.02.12 sak 008/12 *Kolsåsbanen, Hauger - Kolsås - områderegulering, 2.gangsbehandling.*

Kommunestyret 29.02.12 sak 009/12 *Felles ROS analyse Asker og Bærum kommuner 2011. ROS rullering.*

Kommunestyret 30.05.12 sak 026/12 *Årsrapport 2011- Bærum kommune.*

Kommunestyret 20.06.12 sak 037/12 *Reguleringsplan for Holmaveien 19-45 m/fl, gbr 78/343, 78/344 m/fl - detaljregulering - 2. Gangs behandling*

Kommunestyret 31.10.12 sak 057/12 *Planstrategi 2012.*

Kommunestyret 28.11.12 sak 068/11 *Oppfølging av politiske vedtak - retningslinjer og rapportering.*

Kommunestyret 12.12.12 sak 083/12 *Handlingsprogram 2013–2016, Rådmannens grunnlagsdokument, avgitt 10. oktober 2012.*

Kommunestyret 30.01.13 sak 002/13 *Sandviksvassdraget fra Bjørnegårdsvingen til Bjørum - kommunedelplan - 2. gangs behandling.*

Kommunestyret 20.03.13 sak 022/13 *Rapportering om rådmannens oppfølging av vedtak i kommunestyret andre halvår 2012.*

Kommunestyret 29.05.13 sak 044/13 *Årsrapport 2012 - Bærum kommune.*

Kommunestyret 30.10.13 sak 085/13 *Kommuneplanen 2013-2030 Samfunnsdelen med arealstrategi.*

Kommunestyret 30.10.13 sak 087/13 *Bærum kommune – oppdatering av energi- og klimaplan.*

Kommunestyret 11.12.13 sak 094/13 *Rapportering om rådmannens oppfølging av vedtak i kommunestyret første halvår 2013.*

Kommunestyret 11.12.13 sak 105/13 *Handlingsprogram 2014–2017, Rådmannens forslag 25. september 2013.*

Kommunestyret 29.01.14 sak 008/14 *Parkeringsstrategi - Bærum kommune.*

Kommunestyret 29.01.14 sak 010/14 *Planlagte saker for 2014 for formannskap og kommunestyre.*

Kommunestyret 28.03.12 sak 018/12 *Forvaltningsrevisjon – oppfølging av kommunestyrevedtak – rapport til kontrollutvalget.*

Årsrapport 2013 - Bærum kommune. (Ikke behandlet av kommunestyret da denne rapporten ble ferdigstilt)

Saker i formannskapet

Formannskapet 13.01.10 sak 003/10 Bærum kommune - innfartsparkering

Formannskapet 15.02.12 sak 018/12 Etablering av Smart city program i Bærum

Formannskapet 22.06.11 sak 107/11 Sykkelstrategi for Bærum 2011.

Saker i utvalg

Eierstyring og eiendom 26.08.08 sak 025/08 *Anskaffelsesavdelingen - anskaffelsesstrategi for Bærum kommune 2008-2011.*

Eierstyring og eiendom 11.01.11 sak 005/11 *Orientering oppfølging av energi og klimaplan innenfor Bærum kommune eiendoms område.*

Kontrollutvalget 16.12.13 sak 061/13 *Valg av forvaltningsrevisjoner for 2014.*

Kontrollutvalget 10.02.14 sak 002/14 *Frister for forvaltningsrevisjoner 2014*

Planutvalget 26.09.13 sak 198/13 *Oppfølging av vedtak til Kolsåsbanens reguleringsplaner.*

Planutvalget 13.02.14 sak 039/14 *Gjønnes gård felt 3 - detaljregulering - 2. gangs behandling, reguleringsbestemmelser* Planutvalget 13.02.14 sak 040/14 *Jaktlia 1 - detaljregulering - 2. gangs behandling, reguleringsbestemmelser.*

Planutvalget 13.02.14 sak 039/14 *Reguleringsplan Gjønnes gård felt 3 - detaljregulering behandlet.*

Planutvalget 13.02.14 sak 041/14 *Industriveien og Hamang - områderegulering - fastsetting av planprogram.*

Sektorutvalg eiendom og administrasjon 14.02.12 sak 008/12 *Eiendom - vedlikeholds og rehabiliteringsplan 2012.*

Sektorutvalg eiendom og administrasjon 13.03.12 sak 013/12 *Rapport energi 2011 – Eiendom.*

Sektorutvalg eiendom og administrasjon 07.05.13 sak 033/13 *Rapport energi 2011 - Eiendom.*

Sektorutvalg levekår 08.12.09 sak 090/09 *Sykelstrategi for Bærum 2009.*

Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 *Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak.*

Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 048/11 *SmartCity Bærum - energi og klimasamarbeid med næringslivet.*

Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 049/11 *Sykelstrategi for Bærum 2011.*

Sektorutvalg miljø klima og kommunalteknikk 09.02.12 sak 007/ *Etablering av Smart city program i Bærum.*

Sektorutvalg miljø, klima og kommunalteknikk 08.03.12 sak 013/12 *Hovedplan vannforsyning og avløp 2012-2021.*

Sektorutvalg miljø, klima og kommunalteknikk 07.06.12 sak 025/12 *Trafikksikkerhetsplan 2012 - 2015 for Bærum kommune.*

Sektorutvalg miljø, klima og kommunalteknikk møte 06.12.12 sak 062/12 *Smart city Bærum orientering.*

Sektorutvalg miljø, klima og kommunalteknikk 14.03.13 sak 025/13 *Retningslinjer for utforming og bygging av veier og gater m/ teknisk veilysnorm for Bærum kommune.*

Sektorutvalg miljø, klima og kommunalteknikk 06.06.13 sak 038/13 *Lansering av energiportal for boligeiere i Bærum kommune.*

Andre kilder

Rapport Senteranalyse for Bærum kommune, Asplan Viak - utgave 2 / dato 2014-02-03.

Budstikka 18.03.14, side 4 *Kan flytte før årsskiftet.*

<http://ansattportal.baerum.kommune.no/Documents/Administrasjon%20og%20st%c3%b8tte/IKT-strategienheten/Styringsdokumenter/eB%c3%a6rum%20-%20status%20pr%20311211.pdf>

<http://ansattportal.baerum.kommune.no/Felles-informasjon/Felles-handboker/Innkjopshandbok-for-Barum-kommune/>

<http://nobil.no/index.php/nyheter/92-4-642-ladepunkt-for-elbiler-i-norge>

http://www.hafslundnett.no/files/File/nett/lokal_energiutredning/2013/Baerum_LEU2013.pdf

<http://www.statsbygg.no/FilSystem/files/miljo/miljopublikasjoner/miljooppfolging.pdf>

<https://www.baerum.kommune.no/Organisasjonen/Plan-og-miljo/Byggesak/Informasjon-om-byggesaker2/Soknaden/Spesielt-regelverk-Fornebu/>

<https://www.baerum.kommune.no/Organisasjonen/Vann-og-Avlop/Vare-tjenester-og-oppgaver/Avlop1/Kart/>

Kommunal rapport 13.03.14 side 12 *Kraftkommune kutter 30 prosent.*

RSK 001, Fastsatt av styret i Norges Kommunerevisorforbund 01.02.11

Rådmannens høringssvar av 31.03.14 til faktahøringen av denne rapporten.

RÅDMANNENS HØRINGSSVAR

NOTAT

Dato: **30.04.2014**
Arkivkode: **N-011.7**
J.postID: **14/83938**
Arkivsaksnr: **14/33**

Til:

Morten Mjøsnes

Fra:

Nitika Dhall

Kopi til:

Arthur Wøhni

Vedrørende: **Høring forvaltningsrevisjon om Miljø- og klimarapportering**

Det vises til brev av 15.5.14, hvor rådmannen bes om å kommentere ovennevnte rapport.

Generelt

Rådmannen takker for en grundig gjennomgang av kommunens miljø- og klimarapportering.

Bærum kommunens første energi og klimahandlingsplanen ble vedtatt i 2009 og ble laget med utgangspunkt i arbeidet til et eksternt klimapanel som kom med innspillene til mål og tiltak. Planen fastla offensive overordnede mål som ble fulgt av forslag til mange større og mindre tiltak innen kommunens egen organisasjon utfra prinsippet om "å feie for egen dør".

Både nasjonalt og lokalt har det politiske fokus vært på å oppnå reduksjon i de samlede klimagassutslippene. Dette skulle skje gjennom bl.a. det knippe av konkrete tiltak som planen foreskrev. Rådmannen har ikke oppfattet at det politiske fokus har vært knyttet til de enkelte tiltak per se, men til hva summen av tiltak gir av effekt. Rådmannen har derfor knyttet miljørapportering overfor kommunestyret til de mer strategiske målene gjennom årsmeldingen som har hatt et eget kapittel i årsmeldingen fra 2010 og fremover. Rådmannen oppfatter at kommunestyret har gitt positive tilbakemeldinger på denne rapporteringsformen. Det har i tillegg vært avgitt egne mer detaljerte status rapporter til sektorutvalg med særskilt ansvar for miljøtemaet (LEVE / MIKK) eller delområder knyttet til eiendomsforvaltningen.

Rådmannen oppfatter at kommunestyret videreførte det strategiske fokuset gjennom vedtaket av den reviderte energi og klimahandlingsplanen i 2013.

Rådmannen vil også vise til energi og klimafeltet er et fagfelt hvor det er stor utvikling slik at enkelte tiltak som ble beskrevet i planen i 2009 ikke er like relevant i dag. Revisjonen trekker frem et eksempel under punkt 4.1 hvor det fremkommer at kommunen har anskaffet færre el-biler enn måltallet. Det er riktig. Imidlertid har kommunen valgt å anskaffe biogassbiler som gir samme miljøgevinst uten å ha samme begrensning mht. kjørelengde. Dette alternativet var ikke tilgjengelig da energi- og klimaplanen ble vedtatt i 2009 da det ikke var biogass tilgjengelig i vårt område. Administrasjonen har vurdert det slik at innkjøp av biogassbiler i stedet for elbiler er innenfor de justeringer rådmannen har anledning til å foreta, jf. kommunestyrets vedtak i sak 074/09.

Revisjonens anbefalinger

1. Rådmannen må sikre en bedre oppfølging av kommunens vedtak

Rapporten indikerer at det er uklarerheter knyttet til hvordan oppfølging og status av planen skal rapporteres. Rådmannen vil fremme sak for MIKK-utvalget (miljø, klima og kommunalteknikk), med forslag om en mer hensiktsmessig årlig rapportering. Denne rapportering skal også sikre relevant og pålitelig informasjon og i tillegg gi nødvendig rom for justering og videreutvikling av tiltakene. Saken vil bli fremmet for MIKK-utvalget innen utgangen av 2014.

2. Rådmannen bør vurdere tiltak for å gi en mer helhetlig og sammenhengende fremstilling av status i arbeidet.

Se punkt 1.

Med hilsen

Erik Kjeldstadli
rådmann

REVISJONENS BEMERKNINGER TIL HØRINGSSVARET

Revisjonen har ikke bemerkninger til rådmannens høringssvar.

VEDLEGG: HVERT ENKELT VEDTAK

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	1. Det iverksettes en ordning med bruk av el-biler til kommunal tjenestekjøring. Anskaffelser skjer innenfor vedtatte budsjetttrammer. (Dette var et eget punkt i kommunestyrets vedtak)	Tidsplanen for tiltaket sier: <i>Minst 2 biler per år fra 2010</i> . I flere saker er kostnadene til innkjøp av elbiler omtalt. ⁵⁷ Det opplyses at målet var å få på plass tre el-biler til tjenestebruk innen utgangen av 2010, men at disse ikke kommer på plass før våren 2011. ⁵⁸ I 2012 ble det planlagt innkjøpt tre nye elbiler, ⁵⁹ men det ble bare innkjøpt en. ⁶⁰ Vi får opplyst at det i 2013 ble innkjøpt ytterligere to biler. ⁶¹ To biler per år fra 2010 skulle frem til 2013 gi 8 biler. Det ble bare kjøpt inn 4. Det er ikke opplyst om det samlede antallet innkjøpte biler eller at målet ikke ble oppnådd.	Status for oppfølgingen er gitt til kommunestyret i flere saker. Det ble ikke opplyst at målet bare delvis ble nådd.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	2. Gradvis utskifting av gamle biler til elbiler eller lav-CO2 biler for tjenestekjøring.	Utskifting av gamle biler til elbiler eller lav-CO2 biler, er omtalt i alle handlingsprogram og årsrapporter siden vedtaket. ⁶² Før vedtaket - i 2008, ble det opplyst at det var kjøpt inn 40 nye lav-CO2 biler. ⁶³ I 2013 ble det opplyst at kommunen hadde 104 lavutslippsbiler. ⁶⁴ Tidsplanen for tiltaket sier <i>Minst 20 biler per år fra 2009</i> . Dette skulle gi 80 biler i perioden 2009 til 2012. Når en trekker fra de 40 bilene som var innkjøpt før 2009 er det kjøpt inn 64 lavutslippsbiler etter at tiltaket ble vedtatt. Det er ikke opplyst om det samlede antallet innkjøpte biler eller at målet ikke ble oppnådd. Tiltaket oppgir redusert drivstofforbruk/CO2- utslipp som måleindikator. I tabellen med måleindikatorer bakerst i årsrapportene er det tall for forbruk av diesel og forbruk av bensin. ⁶⁵ Tallene viser en nedgang fra 2009 til 2013.	Det er gitt mye rapportering til kommunestyret på dette tiltaket. Det ble ikke opplyst at målet bare delvis ble nådd.

⁵⁷ Handlingsprogram 2010-2013 side 11, Handlingsprogram 2011-2014 side 20, Årsrapport 2010 side 109, Handlingsprogram 2012-2015 side 15 og 19, Årsrapport 2011 side 94.

⁵⁸ Årsrapport 2010 side 110.

⁵⁹ Handlingsprogram 2012-2015 side 15.

⁶⁰ Årsrapport 2012 side 101.

⁶¹ Epost fra kontaktperson 01.04.2014.

⁶² Handlingsprogram 2010-2013 side 11, Årsrapport 2009 side 22, Handlingsprogram 2011-2014 side 20, Årsrapport 2010 side 104 og 106, Handlingsprogram 2012-2015 side 15 og 19, Årsrapport 2011 side 93, 94, 128, 133 og 136, Handlingsprogram 2013-2016 side 16, 129 og 150, Årsrapport 2012 side 86, 139 og 144, samt Årsrapport 2013 side 150.

⁶³ Årsrapport 2008 side 21.

⁶⁴ Energi og klimaplan 2013 -2017 side 17.

⁶⁵ Årsrapport 2009 side 110, Årsrapport 2010 side 110, Årsrapport 2011 side 136, Årsrapport 2012 side 144 og Årsrapport 2013 side 150.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	3. Utarbeide og stille miljøkrav til biler som leies inn.	Tidsplan for tiltaket var 2009. Indikator for dette tiltaket var: <i>Retningslinjer for innleie av kjøretøy</i> . Det eneste revisjonen finner om innleie av biler i saker til kommunestyret er at Årsrapport 2010 sier at det satses på lavutslippsbiler ved fornyelse av biler, og ved innleie. ⁶⁶ Sektorutvalg levekår behandlet i 2011 en orienteringssak om status på tiltakene i Energi- og klimaplan. Her står det i tillegg at kommunestyret skal ta stilling til leasing av biler i juni 2011. ⁶⁷ Revisjonen bad om å få oversendt retningslinjer for innleie av kjøretøy. Vi fikk opplyst at generelle miljøkrav finnes i kommunens innkjøpshåndbok. Her står det: <i>I henhold til Forskrift om offentlig anskaffelse § 3-1(8) skal det "under planlegging av den enkelte anskaffelse tas hensyn til livssyklus-kostnader, universell utforming og miljømessige konsekvenser av anskaffelsen."</i> ⁶⁸ Vi finner ingen omtale av retningslinjer for innleie av kjøretøy og har ikke klart å spore opp slike retningslinjer.	Revisjonen mener tiltaket ikke er gjennomført eller rapportert til kommunestyret eller til sektorutvalg.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	4. Rådmannen vurderer om bruk av egen bil i tjenesten bør erstattes med nytt reglement for å redusere privatbilbruk	Revisjonene kan bare finne at dette er omtalt ett sted. I Statusrapporten i 2011 er det opplyst at det vurderes at det ikke er behov for nytt reglement. ⁶⁹ Statusrapporten ble ikke fremlagt for Kommunestyret bare til sektorutvalget. Tidsplanen for tiltaket er 2010 men rapporteringen sier ikke når vurderingen ble gjort. Tiltaket sier at rådmannen skal <u>vurdere</u> nytt reglement for å redusere privatbilbruk og i Statusrapporten i 2011 er det opplyst at det <u>er vurdert</u>	Tiltaket er fulgt opp men ikke rapportert til kommunestyret.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	5. Økokjøringskurs til ansatte med mye tjenestekjøring	Det eneste stedet dette er omtalt er i Statusrapporten i 2011. Her står det at tre økokjøringskurs ble gjennomført i 2010, og at nye kurs vil bli hold ved behov. ⁷⁰ Som indikator/måleparameter har dette tiltaket angitt: <i>Antall som har gjennomført kurs</i> . Revisjonen kan ikke finne opplysninger om dette. Revisjonen får opplyst at det deltok 9, 8 og 6 på de tre kursene i 2010 og at det ikke er arrangert flere kurs etter det.	Revisjonen finner dette kun omtalt i sak til sektorutvalget men at tiltaket er gjennomført.

⁶⁶ Årsrapport 2010 side 104 og 106.

⁶⁷ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak side 4 og 8

⁶⁸ <http://ansattportal.baerum.kommune.no/Felles-informasjon/Felles-handboker/Innkjopsandbok-for-Barum-kommune/> . Kap. 2.3.

⁶⁹ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak side 4 og 8.

⁷⁰ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak side 4 og 8.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	6. Videreføring av bonusordning for tjenestesykling.	Revisjonen kan ikke finne rapportering om bonusordning for tjenestesykling i handlingsprogram, årsrapporter eller andre saker til kommunestyret. I Statusrapporten i 2011 er det opplyst at bonusordningen er videreført uten å si hva det innebærer. ⁷¹ Bonusordningen er ekstra godtgjørelse på reiseregning per km tjenestesykling. Ordningen var i gang i 2009 og gjelder fortsatt.	Rapportering på tiltaket er bare gitt sektorutvalg Levekår. Tiltaket ble gjennomført.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	7. Etablere ordning som stimulerer ansatte til å bruke offentlig transportmiddel eller gå/sykle til/fra jobben.	Effekten av dette tiltaket skulle være redusert bilbruk. I 2011 er det opplyst at ansattes bruk av privatbiler til og fra jobb i Sandvika er redusert som følge av reduksjon i antall parkeringsplasser for ansatte og innføring av betaling. ⁷² Dette er også opplyst i 2012. ⁷³ Det er ikke rapportert om antall eller andel plasser. Revisjonen har fått oversendt tallene. De viser at antall parkeringsplasser ble redusert med 10 plasser eller 2 % fra 2010 til 2013. Betalingen ble økt fra 600.- til 4 000.-. Dette tiltaket hadde som indikator: <i>Antall som deltar i ordningen</i> . I to årsrapporter er det omtale av utviklingen i tjenestesykling. ⁷⁴ Bakerst i alle årsrapportene er det en tabell med antall km syklet i tjenesten og vi får opplyst at data for syklet i tjenesten er rapportert ut fra kilometer det kreves kompensasjon for etter reiseregning. ⁷⁵	Kommunestyret har fått rapportering på tiltaket og tiltaket ble fulgt opp.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	8. Etablere administrativ bestemmelse om at møter, seminarer, fellesreiser etc. som kommunen arrangerer legges til steder i nærheten med god offentlig kommunikasjon eller det sørges for innleie av felleskjøretøy.	Tidsplan for tiltaket var 2010. Revisjonen finner ingenting om dette i årsrapporter og handlingsprogram. Det eneste stedet vi finner omtale er i Statusrapporten, som sier at dette tiltaket ikke er igangsatt. ⁷⁶ Det står også at rådmannen arrangerer sine tjenesteledersamlinger på Telenor arena eller Sundvollen og at når nytt kunnskapssenter er på plass i Sandvika, vil det aller meste av kommunens egne arrangementer avholdes her. ⁷⁷ Revisjonen får opplyst ved denne gjennomgangen at det ikke er utarbeidet en administrativ bestemmelse.	Revisjonen mener dette tiltaket ikke er gjennomført og bare er rapportert på til sektorutvalget.

⁷¹ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak, side 8.

⁷² Årsrapporten 2010 side 106 og Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak, side 4 og 8.

⁷³ Energi og klimaplan 2013-2017 side 21.

⁷⁴ Årsrapport 2010 side107 og Årsrapport 2011 side 132.

⁷⁵ Rådmannens svar på faktahøring til rapporten av 31.03.14.

⁷⁶ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak, side 4.

⁷⁷ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak, side 8.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	9. Etablere ordning for å redusere reisevirksomhet.	Tidsplan for tiltaket var 2010. Revisjonen kan ikke finne noe om reisevirksomhet i handlingsprogrammene og årsrapportene. I Statusrapporten i 2011 står det at arbeid med administrative bestemmelser for reduksjon av reisevirksomhet ikke er igangsatt. ⁷⁸ Det står også at det er besluttet å begrense utenlandsreiser og at når nytt kunnskapssenter er på plass i Sandvika, vil det aller meste av kommunens egne arrangementer avholdes her. Revisjonen får opplyst at det ikke er utarbeidet en administrativ bestemmelse i dag.	Det ble ikke gitt rapportering til kommunestyret men noe til sektorutvalg Levekår. Vedtaket ble ikke ble fulgt opp.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	10. Etablere nye gratis el-bil parkeringsplasser med strømuttak ved alle nye kommunale parkeringsplasser og ved eksisterende parkeringsplasser ved behov.	Det er opplyst at i 2010 ble det etablert 16 nye elbilplasser i kommunen ⁷⁹ i 2011 var til sammen satt opp 25 el-biluttak, ⁸⁰ i 2012 ble det bygget åtte nye ladepunkter ⁸¹ og i 2014 er det opplyst at kommunen har 31 ladepunkter. ⁸² Det står at elbilplassene er vist på kart på kommunens internettsider. ⁸³ Revisjonen har vært inne og sett at dette stemmer og at kartet er oppdatert. Så langt revisjonen kan se har alle nye parkeringsplasser elbilparkering. Antall plasser er også økt ved eksisterende parkeringsplasser. Nasjonale tall ⁸⁴ viser at Bærum hadde 304 ladestasjoner i 2013. Bærum hadde flest stasjoner per innbygger - 348 innbyggere per ladestasjon. ⁸⁵ Den nest beste kommunen i landet – Oslo hadde 509.	Tiltaket er gjennomført og rapportert ofte og korrekt til kommunestyret.

⁷⁸ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak, side 8.

⁷⁹ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak side 4.

⁸⁰ Årsmelding 2011 side 3.

⁸¹ Årsrapport 2012 side 134.

⁸² Kommunestyret 29.01.14 sak 008/14 Parkeringsstrategi- Bærum kommune, side 3.

⁸³ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak, side 4.

⁸⁴ NOBIL som er etablert for å samle inn og formidle informasjon om ladestasjoner for ladbare kjøretøy.

⁸⁵ <http://nobil.no/index.php/nyheter/92-4-642-ladepunkt-for-elbiler-i-norge>

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	11. Gjennomføre tiltak for utbedring av innfartsparkering iht. vedtak i kommunestyret 2006-06-21. (samarbeid med Jernbaneverket, NSB, Statens vegvesen og Ruter)	Innfartsparkering og konkrete tiltak er omtalt i de samtlige handlingsprogram og årsrapporter før og etter vedtaket. ⁸⁶ Det er opplyst at de store samferdselsutfordringene pågår i samarbeid med Statens Vegvesen, Akershus Fylkeskommune, Ruter, Jernbaneverket og KTP, og at finansieringen i stor grad er utenom kommunens budsjetter. ⁸⁷ Årsrapportene for 2009 og 2011 har en tabell som viser utviklingen i antall innfartsparkeringsplasser. ⁸⁸ Det er også opplyst i årsrapporter om avsatte midler til innfartsparkering. ⁸⁹ Det ble i 2013 opplyst at det var etablert 600 parkeringsplasser langs Kolsåsbanen. ⁹⁰ Når Kolsåsbanen er ferdig utbygget er det opplyst at antallet innfartsparkeringsplasser vil være om lag 800 plasser. ⁹¹	Tiltaket er gjennomført og rapportert hyppig og grundig til kommunestyret.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	12. Utarbeide sykkelstrategi for Bærum.	Sykelstrategien er omtalt i alle handlingsprogram og årsrapportene fram til 2013. ⁹² Årsrapport 2009 sier at det i 2009 ble fremmet ny sykkelstrategi for kommunen, der det legges opp til bedring av forhold for syklistene i kommunen. ⁹³ Saken det vises til var <i>Sykelstrategi for Bærum 2009</i> som Sektorutvalget vedtok å sende ut på høring. ⁹⁴ Denne saken har ingen henvisninger til Energi- og klimaplanen, men har bakgrunn i Nasjonal sykkelstrategi. Sykkelstrategien ble fremlagt for Sektorutvalget og for Formannskapet i juni 2011. ⁹⁵ Dette er omtalt i årsrapport og handlingsprogram til kommunestyret. ⁹⁶	Tiltaket ble gjennomført og oppfølgingen av tiltaket er hyppig og grundig rapportert.

⁸⁶ Årsrapport 2008 side 51 og 88, Handlingsprogram 2010-2013 side 11, Årsrapport 2009 side 62 og 103, Handlingsprogram 2011-2014 side 8, Årsrapport 2010 side 21, 62 og 65, Handlingsprogram 2012-2015 side 16, Årsrapport 2011 side 84,86, 128 og 138, Handlingsprogram 2013-2016 side 16, Årsrapport 2012 side 84, 91 og 94 og Handlingsprogram 2014-2017 side 139 og Årsrapport 2013 side 104 og 105.

⁸⁷ Handlingsprogram 2010-2013 side 11.

⁸⁸ Årsrapport 2009 side 107 og Årsrapport 2011 side 138.

⁸⁹ Årsrapport 2010 side 67 og Årsrapport 2011 side 84 og 86.

⁹⁰ Kommunestyret 30.10.13 sak 087/13 Energi og klimaplan 2013 - 2017 side 15.

⁹¹ Kommunestyret 29.01.14 sak 008/14 Parkeringsstrategi - Bærum kommune, vedlegg side 18.

⁹² Handlingsprogram 2010-2013 side 11, Årsrapport 2009 side 62 og 109, Handlingsprogram 2011-2014 side 20, Årsrapport 2010 side 107, Handlingsprogram 2012-2015 side 150, Årsrapport 2011 side 132 og Handlingsprogram 2013-2016 side 125.

⁹³ Årsrapport 2009 side 109.

⁹⁴ Sektorutvalg levekår 08.12.09 sak 090/09 Sykkelstrategi for Bærum 2009.

⁹⁵ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 049/11 Sykkelstrategi for Bærum 2011 og Formannskapet 22.06.11 sak 107/11.

⁹⁶ Årsrapport 2011 side 132 og Handlingsprogram 2013-2016 side 125.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	13. Utarbeide plan for etablering av sykkelparkering ved butikker og idrettsanlegg.	Tidsplanen for dette tiltaket var: 2010. Det står ingenting om sykkelparkering i handlingsprogram og årsrapporter bortsett fra i Handlingsprogram 2013-2016 der det står at plan for utbedringer av sykkelveier og sykkelparkering vil bli fremlagt i 2013. ⁹⁷ To saker til formannskapet i 2010 og 2011 omtaler sykkelparkering men inneholder ikke noen plan for sykkelparkering knyttet til butikk eller idrettslag. ⁹⁸ Kommunestyret behandlet sak om parkeringsstrategi i januar 2014. Her er også sykkelparkering omtalt men revisjonen kan ikke se at den omhandler sykkelparkering ved butikker og idrettsanlegg. ⁹⁹ I Statusrapporten i 2011 står det bare <i>Sendt henvendelse til BIR vedr idrettsanlegg. Planlegger kartlegging sommer 2011.</i> ¹⁰⁰ Revisjonen får opplyst at forslag til ny parkeringsnorm inkludert sykkelparkering for hele Bærum fremmes i kommuneplanens arealdel i 2014. ¹⁰¹ Det vil bli krav til sykkelparkering for boliger, kontorlokaler og forretninger og retningslinjer for andre lokaler herunder skoler og idrettsanlegg. Parkeringsstrategien, sammen med sykkelstrategien tar for seg sykkelparkering generelt i kommunen og at en mer detaljert oversikt, som også vil ta for seg butikker og idrettsanlegg, vil bli utarbeidet gjennom arbeidet med en handlingsplan for sykkel, som nå er i gang.	Det er rapportert om tiltaket til kommunestyret. Revisjonen kan ikke se at det er utarbeidet noen plan ennå.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	14. Utarbeide plan for sikring av gang- og sykkelveier til skoler og gjennomføre utbedringstiltak.	Angitt frist for tiltaket var: 2010. Flere handlingsprogram og årsrapporter har omtalt konkrete utbedringstiltak av gang- og sykkelveier som er gjennomført. Særlig Årsrapport 2012 omtaler en rekke tiltak. ¹⁰² Her vises også til at ny trafikkikkerhetsplan er vedtatt. Trafikkikkerhetsplan 2012 - 2015 kom i 2013 og omtaler en rekke konkrete fysiske tiltak. ¹⁰³ Hensynet til skolebarn fremheves for de fleste av tiltakene.	Revisjonen mener kommunestyret har fått rapportering om oppfølgingen av tiltaket og at tiltaket ble gjennomført i 2012..

⁹⁷ Handlingsprogram 2013-2016 side 16.

⁹⁸ Formannskapet 13.01.10 sak 003/10 Bærum kommune - innfartsparkering og Formannskapet 22.06.11 sak 107/11 Sykkelstrategi for Bærum 2011.

⁹⁹ Kommunestyret 29.01.14 sak 008/14 Parkeringsstrategi - Bærum kommune.

¹⁰⁰ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak side 9.

¹⁰¹ Rådmannens svar av 31.03.14 på faktahøring.

¹⁰² Årsrapport 2012 side 92.

¹⁰³ MIKK 07.06.12 sak 025/12 Trafikkikkerhetsplan 2012 - 2015 for Bærum kommune side 40.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	15. Utarbeide prinsipper for arealplanlegging for å sikre - redusert bilbehov - tilgjengelig offentlig kommunikasjon	Angitt frist for tiltaket var: 2010. I Kommuneplanens arealdel for 2010-2020 som ble vedtatt i 2010 står det i bestemmelsene til plankartet at større konsentrasjon av kontorarbeidsplasser skal lokaliseres med god tilknytning til kollektivtrafikk. ¹⁰⁴ Statusrapporten i 2011 sier at prinsippene delvis var innarbeidet i kommuneplan. ¹⁰⁵ I 2013 kom Kommuneplan 2013-2030 Samfunnsdelen med arealstrategi. Denne fremhever at det er viktig at nye boliger i hovedsak etableres i nærheten av kollektivknutepunkter og at vekst i kollektivknutepunkter forutsetter høy tetthet/utnyttelse av arealer nært kollektivknutepunkter. Dette er også tatt inn som tiltak i planen. ¹⁰⁶	Revisjonen mener tiltaket ble gjennomført og rapportert til kommunestyret.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	16. Utarbeide prinsipper for utbygging som sikrer - redusert bilbehov - tilgjengelig offentlig kommunikasjon - krav for næringsbygg og boligblokker om andel parkeringsplasser for el-biler	Tidsplanen for tiltaket var 2010. Revisjonen finner ingenting om bilbehov, offentlig kommunikasjon eller relevant om elbil i handlingsprogram og årsrapporter. Statusrapporten i 2011 sier bare: <i>Prinsipper delvis innarbeidet i kommuneplan. Løpende vurdering av reguleringsplaner.</i> ¹⁰⁷ Handlingsprogram 2014-2017 sier at boligbyggingen i Bærum i perioden 2000-2011 ikke var konsentrert til hovedutbyggingsområdene og kollektivknutepunktene. ¹⁰⁸ I januar 2014 behandlet kommunestyret en sak om Parkeringsstrategien. Her er det første prinsippet: <i>Parkeringsstrategien skal bidra til en miljømessig god utvikling som stimulerer kollektivtrafikk, gående og syklende.</i> ¹⁰⁹ Parkeringsplasser for el-biler er også omtalt.	Revisjonen mener det er rapportert til kommunestyret og tiltaket gjennomført i 2014.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	17. Revidere parkeringsnormer for sykkel i Bærum	Tidsplan for dette tiltaket var 2010. I Statusrapporten står det <i>Behandles i sykkelstrategi første halvår 2011.</i> ¹¹⁰ I Sykkelstrategien i Formannskapet i 2011 står det at det i forbindelse med kommunedelplan for Sandvika (2008) ble laget en sykkelparkeringsnorm og det foreslås at denne normen utvides til å gjelde for hele Bærum. ¹¹¹ Rådmannen opplyser i faktahøringen av denne rapporten at parkeringsnorm for sykkel er foreløpig vedtatt for Sandvika, ref. kommunedelplan Sandvika. ¹¹² <i>Forslag til ny parkeringsnorm inkludert sykkelparkering for hele Bærum fremmes i kommuneplanens arealdel i 2014.</i>	Tiltaket ble ikke rapportert til kommunestyret og er ikke gjennomført ennå.

¹⁰⁴ Kommunestyret 24.03.10 sak 014/10 Kommuneplanens arealdel for 2010-2020 - rådmannens forslag til Kommuneplanens arealdel for 2010-2020. I vedlegg nr 7, § 8, pkt 2.

¹⁰⁵ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak, side 9.

¹⁰⁶ Kommunestyret 30.10.13 sak 085/13 Kommuneplanen 2013-2030 Samfunnsdelen med arealstrategi, side 5, 9 og 10.

¹⁰⁷ Sektorutvalg levekår møte 16.06.11 sak 047/11 Energi og klimaplan - orientering om status på tiltak, side 9.

¹⁰⁸ Handlingsprogram 2014-2017 side 16.

¹⁰⁹ Kommunestyret 29.01.14 sak 008/14 Parkeringsstrategi - Bærum kommune, side 2.

¹¹⁰ Sektorutvalg levekår møte 16.06.11 sak 047/11 Energi og klimaplan - orientering om status på tiltak, side 9.

¹¹¹ Formannskapet 22.06.11 sak 107/11 Sykkelstrategi for Bærum 2011, side 28.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	18. <i>Tilstrebe god bussfremkommelighet i Bærum</i>	Måleindikatoren tiltaket angir er: <i>Utredning fremlagt</i> . Tidsplanen var 2010. Revisjonen kan ikke finne noen slik utredning. Årsrapport 2011 omtaler at kollektivknutepunktet Sandvika stasjon har for trange løsninger og stor oppstilling av busser/taxier. ¹¹³ I Statusrapporten i 2011 står det: <i>Løpende kontakt med Ruter, bussfremkommelighet som fast punkt på agenda</i> . ¹¹⁴ I 2012 er det opplyst at de siste årene har kollektivtrafikken vokst sterkere enn befolkningen og veitrafikken. ¹¹⁵ I Årsrapport 2012 nevnes Sandvika kollektivterminal. ¹¹⁶ I Energi og klimaplan 2013-2017 er tiltaket fra 2009 tatt inn i den oppdaterte planen men det er nå ikke satt noen tidsfrist. ¹¹⁷ Revisjonen får opplyst at Ruter utarbeider rapport <i>Fremkommelighet og tilgjengelighet</i> i tilknytning til sine årsrapporter og at Bærum kommune ikke har utarbeidet en utredning om bussfremkommelighet.	Kommunestyret har ikke fått noen utredning om dette eller fått noen rapportering om arbeidet med dette tiltaket. Sektorutvalget fikk noe rapportering i 2011.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	19. <i>Det må planlegges helhetlig mht fornybare energikilder for større tettbebygde områder i Bærum.</i>	Indikator for tiltaket var: <i>Separat evaluering</i> . I Årsrapport 2009 står det at oppvarmingen av Storøya grendesenter på Fornebu skjer via fjernvarme fra en sjøvannsbasert varmepumpe. ¹¹⁸ Mengde fjernvarme i kommunale bygg er tatt inn i Måleindikatorer for miljø i årsrapporten. ¹¹⁹ I orienteringssak om Status på tiltak i 2011 er det opplyst at tiltaket gjøres løpende; inngår i regulær planprosess. ¹²⁰ Revisjonen bad administrasjonen om tilbakemelding. Vi fikk opplyst at energikilder vurderes ved planlegging av større utbyggingsområder i Bærum. ¹²¹ Der det er mulig kreves tilknytning fjernvarmenett. ¹²² Vi fikk også opplyst at lokal energiutredning for Bærum kommune utarbeides hvert annet år av Hafslund nett ¹²³ og at utredningen for 2011 ble oversendt MIKK i epost. ¹²⁴ Disse energiredegjørelsene ligger på internett. ¹²⁵ Revisjonen kan ikke se at de er fremlagt for de folkevalgte som sak eller at de omhandler helhetlig planlegging mht fornybare energikilder for større tettbebygde områder.	Revisjonen mener det ikke er lagt frem en evaluering av fornybare energikilder for større tettbebygde områder i Bærum. Revisjonen kan ikke se at det er rapportert på tiltaket til kommunestyret.

¹¹² Rådmannens høringsvar av 31.03.14 til faktahøringen av denne rapporten.

¹¹³ Årsrapport 2011 side 125.

¹¹⁴ Sektorutvalg levekår møte 16.06.11 sak 047/11 Energi og klimaplan - orientering om status på tiltak, side 9.

¹¹⁵ Kommunestyret 31.10.12 sak 057/12 Planstrategi 2012 side 62.

¹¹⁶ Årsrapport 2012 side 88.

¹¹⁷ Kommunestyret 30.10.13 sak 087/13 Bærum kommune - oppdatering av energi- og klimaplan, side 16.

¹¹⁸ Årsrapport 2009 side 3.

¹¹⁹ Årsrapport 2009 side 110, Årsrapport 2010 side 110, Årsrapport 2011 side 136, Årsrapport 2012 side 144 og Årsrapport 2013 side 150.

¹²⁰ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak side 4.

¹²¹ For tiden arbeides det med utbygging på Hamang, Bekkestua, Fossum, Høvik, Stabekk og Fornebu.

¹²² Rådmannens svar av 31.03.14 på rapportens faktahøring.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	20. Det lages et Miljøoppfølgingsprogram (MOP) hjemlet i kommunepanen som skal følges i større utbyggingsområder.	Tidsplan for tiltaket var 2009. Indikator for tiltaket var: <i>Mal for miljøoppfølgingsprogram utarbeidet</i> . Revisjonen kan ikke se at en slik mal eller miljøoppfølgingsprogram (MOP) er nevnt i handlingsprogram eller årsrapporter. I Statusrapporten i 2011 er det opplyst at ny mal/struktur for MOP for plan- og byggesaker er under utarbeidelse. ¹²⁶ Revisjonen ser at kommunestyret har vedtatt å kreve MOP i forbindelse med en lang rekke reguleringsplaner. ¹²⁷ Administrasjonen opplyser til revisjonen at Oslo ble forsinket og felles mal er ikke utarbeidet. Foreløpig brukes MOP Fornebu som mal. ¹²⁸ Revisjonen får opplyst at MOP har vært et krav i alle reguleringsplanene til Kolsåsbanen enten gjennom egne reguleringsbestemmelser eller i eget vedtakspunkt, bortsett fra for Gjønnnes stasjon der planområdet var svært begrenset. Byggesaksavdelingen skal ha mottatt MOP i tråd med dette.	Det er ikke rapportert om tiltaket til kommunestyret bare til sektorutvalg Levekår. Det er ikke laget en mal for miljøoppfølgingsprogram men det er laget miljøoppfølgingsprogram i større utbyggingsområder.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	21. Alle reguleringssaker skal inneholde energiredegjørelse.	Dette tiltaket hadde <i>separat evaluering</i> som indikator. Revisjonen finner ikke energiredegjørelse nevnt i handlingsprogram og årsrapporter før i Handlingsprogram 2014-2017 der det står at andel av alle vedtatte reguleringsplaner som skal inneholde energiredegjørelse skal økes fra 80 % i 2013 til 100 % i 2017. ¹²⁹ Dette kom etter at ny Energi og klimaplan var vedtatt i kommunestyret. ¹³⁰ Revisjonen kan ikke se at det er rapportert eller omtalt til kommunestyret i andre saker. I Statusrapporten i 2011 står det at dette tiltaket gjøres løpende og inngår i regulær planprosess. ¹³¹ Revisjonen har fått et eksempel på energiutredning. ¹³²	Det er ikke rapportert på dette tiltaket i saker til kommunestyret, frem til det kom en ny klimaplan i 2013. Revisjonen kan ikke se at det ble laget en separat evaluering men energiredegjørelse er inntatt i reguleringssaker.

¹²³ I henhold til energilovens § 5B-1 plikter Hafslund Nett å utarbeide en energiutredning for hver kommune i sitt konsesjonsområde.

¹²⁴ Datert 26.01.2012.

¹²⁵ http://www.hafslundnett.no/files/File/nett/lokal_energiutredning/2013/Baerum_LEU2013.pdf

¹²⁶ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak side 4.

¹²⁷ Bl.a. 030/12 Krabberud, vestre del - detaljregulering - 2. Gangs behandling, 055/10 Kolsåsbanen, parsell Gjønnestjordet- Haslum, detaljregulering med konsekvensutredning, 064/11 Reguleringsplan for Granfoss næringspark og 002/13 Sandviksvassdraget fra Bjørnegårdsvingen til Bjørum - kommunedelplan - 2. gangs behandling.

¹²⁸ <https://www.baerum.kommune.no/Organisasjonen/Plan-og-miljo/Byggesak/Informasjon-om-byggesaker2/Soknaden/Spesielt-regelverk-Fornebu/>.

¹²⁹ Handlingsprogram 2014-2017 side 130.

¹³⁰ Kommunestyret 30.10.13 sak 087/13 Bærum kommune - oppdatering av energi- og klimaplan, side 12.

¹³¹ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak side 10.

¹³² Planutvalget 13.02.14 sak 039/14 Reguleringsplan Gjønnnes gård felt 3 - detaljregulering behandlet. Rådmannens redegjørelse punkt 6.1.9.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	22. Det vurderes hensiktsmessig informasjon til befolkningen om alternativ energi.	Angitt tidsplan for tiltaket var 2010. Det eneste revisjonen finner i handlingsprogram eller årsrapporter, som kan knyttes til dette, er at det i 2010 omtales et prosjekt som skal informere om fordeler ved el-bilbruk ¹³³ og at en i 2014-2017 ville redusere klimajustert energiforbruk ved å gjennomføre en kampanje for å påvirke brukeradferd. ¹³⁴ I Statusrapporten i 2011 står det bare: <i>Forskjellige modeller vurderes, herunder Askers modell.</i> ¹³⁵ Sektorutvalg MIKK fikk i 2013 en orientering om etableringen av en Energiportal på kommunes internettsider, der boligeiere kan få energianalyse og se hvordan forskjellige energitiltak kan redusere energibruken. ¹³⁶	Tiltaket ble ikke rapportert til kommunestyret men til sektorutvalget. Revisjonen mener tiltaket ble gjennomført i 2013.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	23. Oppvarming/avkjøling av ny bebyggelse skal være vannbåren, og om mulig tilknyttet miljøvennlig energikilde (ikke elkraft eller fossile brensler)	I årsrapportene er det tall for energibruk i kommunale bygg og i 2010 er miljøvennlige energikilder i nye kommunale bygg omtalt. ¹³⁷ Revisjonen finner ikke omtale av dette knyttet til ny bebyggelse. I Statusrapporten i 2011 er det opplyst at dette tiltaket gjøres løpende; inngår i regulær planprosess. ¹³⁸ Revisjonen kan ikke finne omtale av dette i andre saker som har gått til kommunestyret. Vi bad administrasjonen om eksempel på planprosesser der dette har inngått. Eksemplet vi fikk var Miljøoppfølgingsprogram for Fornebu fra 2000. ¹³⁹ Her står det: <i>Av miljøhensyn er det sterkt ønskelig å ta i bruk vannbåren varme til oppvarming, basert på fjernvarmeanlegg lokalt på Fornebu.</i> Vi fikk også opplyst at krav om vannbåren varme er kommet inn i byggeforskriften. ¹⁴⁰	Revisjonen kan ikke se at det er rapportert på dette til kommunestyret bare til sektorutvalg. Tiltaket synes å være gjennomført.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	24. Bebyggelse skal planlegges og prosjekteres med sikte på å minimere energibruken over levetid.	I Statusrapporten i 2011 står det at dette tiltaket gjøres løpende; inngår i regulær behandling av bygningssaker. ¹⁴¹ Denne saken ble ikke fremlagt for kommunestyret. Revisjonen finner ikke andre saker til kommunestyre eller sektorutvalg som omtaler dette. Revisjonen ser at en rekke reguleringssaker inneholder miljøoppfølgingsprogram. ¹⁴²	Det ble ikke rapportert om dette til kommunestyret men til sektorutvalget. Tiltaket ble fulgt opp.

¹³³ Årsrapport 2010 side 106.

¹³⁴ Handlingsprogram 2014-2017 side 166.

¹³⁵ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak side 10.

¹³⁶ Sektorutvalg miljø klima og kommunalteknikk 06.06.13 sak 038/13 Lansering av energiportale for boligeiere i Bærum kommune.

¹³⁷ Årsrapport 2009 side 110, Årsrapport 2010 side 110, Årsrapport 2011 side 136 og Årsrapport 2012 side 144.

¹³⁸ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak side 10.

¹³⁹ <http://www.statsbygg.no/FilSystem/files/miljo/miljopublikasjoner/miljooppfolging.pdf>.

¹⁴⁰ Rådmannens svar av 31.03.14 på faktahøring. Kravet er satt inn i de nye byggekravene: TEK 10 ref. §14-7.

¹⁴¹ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak, side 10.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	25. <i>Krav om lavenergistandard på alle nye byggeprosjekter.</i>	Dette er knyttet til kommunale byggeprosjekter da tiltaket angir at investeringskostnadene vil øke, men driftskostnad reduseres. Alle årsrapportene og handlingsprogrammene har inneholdt omtale av tiltak for å redusere energibruken i kommunale bygg. ¹⁴³ Tabell for miljø bakerst i årsrapportene har flere indikatorer som viser utviklingen i energibruk i kommunale bygninger. Revisjonen kan ikke se at det er rapportert på antall eller andel nye byggeprosjekter med lavenergistandard til kommunestyret. Sektorutvalg eiendom og administrasjon har fått slik oversikt som viser at alle prosjektene planlegges med lavenergistandard eller bedre. ¹⁴⁴ Revisjonen fikk oversendt prosjektliste som viser energikrav og resultat på prosjektene i perioden 2010 - 2013. I følge oversikten har alle de nye prosjektene lavenergistandard.	Tiltaket ble gjennomført til frist og kommunestyret har fått hyppig rapportering, men ikke på om målet er oppnådd - at alle nye byggeprosjekter er lavenergistandard. Dette ble bare rapportert til Sektorutvalg eiendom og administrasjon.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	26. <i>Samlokalisere ulike tjenester og legge til rette for sambruk av lokaler og fellesfunksjoner.</i>	Hensikten med dette tiltaket var å redusere ressurs- og energiforbruk. Samlokalisering er mye omtalt i handlingsprogrammene og årsrapportene, men begrunnelsen for disse samlokaliseringene har vært å bedre ivareta brukernes behov og/eller å spare husleie. Energi og klima er ikke nevnt som begrunnelse. I statusrapporten i 2011 står det: <i>En prosjektgruppe skal jobbe med dette og arbeidet avsluttes i 2011.</i> ¹⁴⁵ Revisjonen kan ikke se at det er rapportert om dette.	Kommunestyre fikk ikke rapportering bare sektorutvalget.

¹⁴² Bl.a. Krabberud, vestre del - detaljregulering, Kolsåsbanen, parsell Gjønneshjeldet- Haslum, Reguleringsplan for Granfoss næringspark og Sandviksvassdraget fra Bjørnegårdsvingen til Bjørnum – kommunedelplan.

¹⁴³ Årsrapport 2009 side 79, Handlingsprogram 2011-2014 side 18, Årsrapport 2010 side 107, Handlingsprogram 2012-2015 side 16, Årsrapport 2011 side 104, Handlingsprogram 2013-2016 side 14, Årsrapport 2012 side 135 og Handlingsprogram 2014-2017 side 130 og Årsrapport 2013 side ..

¹⁴⁴ Sektorutvalg eiendom og administrasjon 13.03.12 sak 013/12 Rapport energi 2011 - Eiendom side 22 og Sektorutvalg eiendom og administrasjon 07.05.13 sak 033/13 Rapport energi 2011 - Eiendom, side 19.

¹⁴⁵ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak side 10.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	27. <i>Krav om miljøvennlig løsning ved valg av energikilder og materialvalg inkl. transport og produksjon av materialer og produkter.</i>	Tiltaket angir Klimagassregnskap (kg CO ₂ -ekv/ m ² per år) som indikator. Tidsplanen for tiltaket var 2010-2012. Miljøvennlige energikilder og materialvalg, er omtalt i nesten alle handlingsprogram og årsrapporter i perioden. ¹⁴⁶ Dette er også omtalt i Statusrapporten i 2011. ¹⁴⁷ Flere handlingsprogram viser til målet om reduksjon av klimagassutslipp på 20 prosent innen 2020. ¹⁴⁸ Tre årsrapporter opplyser at det er etablert et samarbeid med Framtidens byer for utvikling av energi- og klimagassregnskap for kommuner. ¹⁴⁹ Rådmannens svar på faktahøringen til denne rapporten, opplyser at data for energibruk og klimagassutslipp for Bærumssamfunnet frem til 2009 ble utgitt av Statistisk Sentralbyrå, men at slike data ikke er tilgjengelig lenger. ¹⁵⁰ Revisjonen kan ikke se at denne årsaken er opplyst til kommunestyret. Høringssvaret sier også at informasjon av betydning for klimagassutslipp fra kommunens egen virksomhet er rapportert i årsrapporten som forbruk av fossil brennstoff til transport og som energibruk i kommunens bygg. Rådmannen mener dette gir bedre informasjon enn om drivstofforbruk og energibruk i bygninger regnet om til CO ₂ -ekvivalenter. Revisjonen ser at i tabellen med måleindikatorer for miljø bakerst i årsrapportene er det ikke rapportert på kg CO ₂ -ekv/ m ² , men energibruk per m ² målt i kWh pr m ² i kommunale bygg, energibruk per m ² og forbruk av fossil brennstoff til transport. ¹⁵¹ Et av tiltakene i den nye energi og klimaplanen er å innføre energi- og klimagassrapportering for Bærum kommunes virksomheter. ¹⁵²	Kommunestyret og sektorutvalget har fått rapportering om arbeidet men ikke fått noe klimagassregnskap eller begrunnelsen for hvorfor det ikke kom.

¹⁴⁶ Handlingsprogram 2011-2014 side 151, Årsrapport 2010 side 109, Handlingsprogram 2012-2015 side 15 og 185, Årsrapport 2011 side 131, Handlingsprogram 2013-2016 side 136, Årsrapport 2012 side 110 og 140, Handlingsprogram 2014-2017 side 127 og 130 og Årsrapport 2013 side 88 og 144.

¹⁴⁷ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak, side 4 og 10.

¹⁴⁸ Handlingsprogram 2010-2013 side 11, Handlingsprogram 2011-2014 side 151, Handlingsprogram 2012-2015 side 187.

¹⁴⁹ Årsrapport 2009 side 108 og Årsrapport 2010 side 107 og Årsrapport 2011 side 131.

¹⁵⁰ Rådmannens høringssvar av 31.03.14 til faktahøringen av denne rapporten.

¹⁵¹ Årsrapport 2006 side 66, Årsrapport 2007 side 82, Årsrapport 2009 side 110, Årsrapport 2010 side 110, Årsrapport 2011 side 136, Årsrapport 2012 side 144 og Årsrapport 2013 side...

¹⁵² Energi og klimaplan 2013 - 2017 side 25 og 21.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	28. Fortsette arbeidet med kommunale forbildeprosjekter der alternative miljø- og energiløsninger utprøves, herunder solenergi.	Tiltaket angir 2010-2012 som tidsplan. Årsrapport 2009 omtaler at Storøya grendesenter på Fornebu tar i bruk solcellepaneler, solfangere, vannturbin og en liten vindmølle. ¹⁵³ Storøya grendesenter var under bygging før Energi og klimaplanen ble vedtatt og hadde allerede fått støtte fra Enova som nasjonalt forbildeprosjekt. ¹⁵⁴ Statusrapporten i 2011 sier at det planlegges et pilotprosjekt med bruk av miljø-sertifiseringsmetoden BREEAM for Vangkroken boliger. ¹⁵⁵ Revisjonen finner ingen omtale av nye forbildeprosjekter før i 2012 der det omtales at kommunen vil etablere egne kommunale byggeprosjekter som del av forbildeprosjekter i FutureBuilt. ¹⁵⁶ Administrasjonen opplyser til revisjonen om to forbildeprosjekter: Ramstad og Høvik skoler - Varmepumper og energibrønner.	Kommunestyret fikk ikke rapportering om tiltaket men sektorutvalget fikk.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	29. Krav om å utarbeide klimagassregnskap for nye kommunale bygg	I Årsrapport 2009 står det at Bærum deltar i Framtidens byer som er et samarbeidsprogram for å utvikle byområder med lavest mulig klimagassutslipp og godt bymiljø. ¹⁵⁷ Det står at det skal etableres et samarbeid om et pilotprosjekt for utvikling av energi- og klimagassregnskap for kommuner. ¹⁵⁸ I Statusrapport i 2011 står det at kravet er beskrevet i eiendoms miljøstyringssystem og er implementert i de ulike prosjektenes miljøplaner. ¹⁵⁹ For prosjektet Bærum Idrettspark og Vangkroken boliger skulle det utføres et klimagassregnskap. Årsrapport 2011 står at Klimaprojektet i Vestregionen ble avsluttet i 2011 ¹⁶⁰ og det foreligger en sluttrapport som beskriver resultater av prosjektet og anbefalinger om veien videre. Et av fire tema prosjektet hadde arbeidet spesielt innenfor var - utvikling av et Energi- og klimagassregnskap for kommunale virksomheter. Revisjonen bad om og fikk klimagassregnskapene for prosjektene Bærum Idrettspark og Vangkroken boliger.	Kommunestyret har fått rapportering om arbeid med utvikling av klimagassregnskap men ikke om resultatene. Revisjonen mener tiltaket er gjennomført i angitt periode.

¹⁵³ Årsrapport 2009 side 3.

¹⁵⁴ Årsrapport 2008 side 21.

¹⁵⁵ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak, side 10.

¹⁵⁶ Handlingsprogram 2013-2016 side 17 og Årsrapport 2012 side 140.

¹⁵⁷ Årsrapport 2009 side 104.

¹⁵⁸ Årsrapport 2009 side 108.

¹⁵⁹ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak side 11.

¹⁶⁰ Årsrapport 2011 side 131.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	30. Miljøsertifisering av nye kommunale bygg	Angitt tidsplan var 2010-2012. Miljøsertifisering er omtalt i nesten alle årsrapporter og handlingsprogram. ¹⁶¹ Kommunestyret har fått opplyst hvor mange eller hvor stor andel av det totale antall bygninger som er sertifisert. ¹⁶² Revisjonen kan ikke se rapportering som omtaler sertifisering av nye kommunale bygg. Revisjonen har fått oversendt oversikt over nye kommunale bygg. De nye byggene er alle miljøsertifisert. Det er nå statlige krav om energimerking av bygg. ¹⁶³ En artikkel i Kommunal rapport i mars i år viser hvor godt landets kommuner har fulgt opp kravet om energimerking. ¹⁶⁴ Her er Bærum på topp blant landets kommuner.	Tiltaket ble gjennomført i perioden og kommunestyret har fått hyppig rapportering om prosess og resultat.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	31. Utarbeide og stille miljøkrav til bygningsmasse/arealer som leies inn.	Tidsplan for tiltaket var 2009. Dette tiltaket angir som indikator: <i>Retningslinjer for innleie av bygningsmasse</i> . Revisjonen kan ikke finne omtale av dette i handlingsprogrammene eller årsrapportene etter at Energi og klimaplanen 2009 ble vedtatt. I Statusrapporten fra 2011 står det at en prosjektgruppe skulle jobbe med dette og arbeidet avsluttes i 2011. ¹⁶⁵ Vi får opplyst fra administrasjonen at det ved innleie av nye bygg stilles samme krav som når kommunen bygger selv. Vi fikk oversendt et utkast til rutine for innleie. Rutinen er ikke ferdigstilt og miljøkrav er ikke omtalt i utkastet.	Tiltaket ble ikke rapportert til kommunestyret men til sektorutvalget. Det ble ikke utarbeidet retningslinjer for innleie som stilte miljøkrav.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	32. Utredning og gjennomføring av energireduksjon i bygg og konvertering fra olje til fornybare energikilder (fjernvarme, jordvarme, biobrensel etc.)	Indikator/ Måleparameter for dette tiltaket er: <i>kWh/m² - reell og antall bygg med hovedoppvarming basert på fossile brensler</i> . Avdeling eiendom ferdigstilte i 2008 et prosjekt for å redusere energibruk i kommunens bygninger. ¹⁶⁶ Energireduksjon og overgang fra olje til fornybare energikilder er nevnt i nesten alle handlingsprogram og årsrapporter etter at Energi og klimaplanen ble vedtatt. ¹⁶⁷ Det er også grundig rapportert til Sektorutvalg eiendom og administrasjon. ¹⁶⁸ I måleindikatorerne for miljø bakerst i alle årsrapportene, er energibruk i kommunale bygg en egen gruppe. ¹⁶⁹ Her er det ikke tall for utviklingen.	Kommunestyret har fått hyppig rapportering på dette tiltaket.

¹⁶¹ Årsrapport 2008 side 21, Handlingsprogram 2010-2013 side 137, Årsrapport 2009 side 108, Handlingsprogram 2011-2014 side 19, Årsrapport 2010 side 22 og 80, Handlingsprogram 2012-2015 side 17, Årsrapport 2011 side 102 og 131, Handlingsprogram 2013-2016 side 16, Årsrapport 2012 side 103 og Årsrapport 2013 side 53 og 140.

¹⁶² Handlingsprogram 2011-2014 side 19 og Energi og klimaplan 2013-2017 side 9.

¹⁶³ FOR-2009-12-18-1665 *Forskrift om energimerking av bygninger og energivurdering av tekniske anlegg* (energimerkeforskriften)

¹⁶⁴ Kommunal rapport 13.03.14 side 12.

¹⁶⁵ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak, side 11.

¹⁶⁶ Årsrapport 2008 side 66

¹⁶⁷ Handlingsprogram 2010-2013 side 139, Handlingsprogram 2011-2014 side 19, Årsrapport 2010 side 80, Handlingsprogram 2012-2015 side 186, Årsrapport 2011, Handlingsprogram 2013-2016 side 128, Årsrapport 2012 side 128, Handlingsprogram 2014-2017 side 166 og Årsrapport 2013 side 121 og 126.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	33. Utvide dagens energioppfølgingsprogram for skoler til å omfatte barnehager, omsorgsboliger og andre aktuelle bygg.	Tidsplanen for tiltaket var 2010. Energioppfølging er nevnt i alle årsrapportene. ¹⁷⁰ I Årsrapport 2010 står det at styrings- og energioppfølgingsystemet for kommunale bygg er forbedret og at kommunen vil utvide energioppfølgingsystemet til å omfatte cirka 45 barnehager og 35 bo- og behandlingssentre. ¹⁷¹ I Statusrapporten i 2011 står det at oppfølging av energibruk i Bærums skoler er gjennomført og at oppfølging av energibruk i barnehager er igangsatt. Det står også at prosjektet er ca. 80 % gjennomført og avsluttes i 2011. ¹⁷² Sektorutvalg Eierstyring og eiendom ble også orientert om energioppfølgingsystem i 2011. ¹⁷³ Fra administrasjonen har vi fått oversendt den siste rapporten over energibruken i de ulike kommunale bygg. ¹⁷⁴ Den synes å bekrefte rapporteringen. I måleindikatorene for miljø som er presentert bak i årsrapportene, er energibruk i kommunale bygg en egen gruppe. ¹⁷⁵ Her er energibruk tatt inn og oppgitt i kWh/m ² .	Kommunestyret har fått god rapportering på tiltaket. Gjennomføringen ble forsinket i forhold til tidsplanen.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	34. Vurdere evt. utbygging og drift av større varmeanlegg, eller tilknytte seg avtaler med andre utbyggere/-driftsorganisasjoner for varmeanlegg.	Tidsplan for tiltaket var 2009-2012. Tiltaket angir antall anlegg som måleindikator på tiltaket. Revisjonen kan ikke se at varmeanlegg er nevnt i rapporter til kommunestyret. Fjernvarme er nevnt noen steder bl.a. er dette en av indikatorene i tabellen med måleindikatorer for miljø, bakerst i årsrapportene. Disse tallene viser at mengden fjernvarme øker. Statusrapporten i 2011 opplyser at det i 2010 ble prosjektert 6 varmepumpeanlegg. ¹⁷⁶ I Energi og klimaplan 2013-2017 er det opplyst at kommunen ønsker å tilknytte seg fjernvarmeanlegg der dette er mulig. ¹⁷⁷ Det står at Fortum Fjernvarme er eneste konsesjonær for fjernvarme og at de har tre store varmepumpeanlegg i Bærum. For øvrig satser kommunen på å erstatte eksisterende oljekjeler med varmepumpe basert på jord/bergvarme. Revisjonen får opplyst at Bærum kommune knytter til byggene fortløpende der fjernvarme bygges ut av konsesjonshaver.	Revisjonen mener det ikke er rapportert om utbygging og drift av større varmeanlegg.

¹⁶⁸ Sektorutvalg eiendom og administrasjon 13.03.12 sak 013/12 Rapport energi 2011 - Eiendom og Sektorutvalg eiendom og administrasjon 07.05.13 sak 033/13 Rapport energi 2011 – Eiendom.

¹⁶⁹ Årsrapport 2009 side 110, Årsrapport 2010 side 110, Årsrapport 2011 side 136, Årsrapport 2012 side 144 og Årsrapport 2013 side...

¹⁷⁰ Årsrapport 2009 side 80, Årsrapport 2010 side 80, Årsrapport 2011 side 136 og Årsrapport 2012 side 86.

¹⁷¹ Årsrapport 2010 side 106.

¹⁷² Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak, side 5 og 11

¹⁷³ Eierstyring og eiendom 11.01.11 sak 005/11 Orientering oppfølging av energi og klimaplan innenfor Bærum kommune eiendoms område.

¹⁷⁴ Årsrapport energibruk, Bærum kommunes bygningsmasse 2013, Entrom AS 20.02.14.

¹⁷⁵ Årsrapport 2009 side 110, Årsrapport 2010 side 110, Årsrapport 2011 side 136, Årsrapport 2012 side 144 og Årsrapport 2013 side...

¹⁷⁶ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak, side 5.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	35. <i>Utarbeide plan for miljøsertifisering av kommunale virksomheter (skoler, barnehager, sykehjem etc.) og bygg</i>	Tidsplanen for tiltaket var 2010. Miljøsertifisering er omtalt i nesten alle årsrapporter og handlingsprogram. ¹⁷⁸ Revisjonen finner bare omtale av en slik plan to steder. I Handlingsprogram 2011-2014 står det at denne planen er utarbeidet og foreslår å følge Vestregionsamarbeidets målsetting om å miljøsertifisere 50 prosent av kommunens tjenestesteder innen 2011. ¹⁷⁹ I Statusrapporten i 2011 står det at det ikke er utarbeidet plan for miljøsertifisering av resterende kommunale virksomheter. ¹⁸⁰ Revisjonen fant ikke noen slik plan og bad administrasjonen om å få den tilsendt. Vi har fått tilbakemelding om at ingen plan for sertifisering av øvrige virksomheter er utarbeidet.	Det er gitt motstridene rapportering til kommunestyret og sektorutvalget, men dette kan skyldes ulike oppfatninger om hvor konkret en plan skal være. Da vi ikke har klart å spore opp en konkret plan, antar revisjonen at planen ikke er laget.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	36. <i>Aktiv deltakelse i Grønn Byggallianse gjennom kurs, opplæring etc.</i>	I Årsrapport 2009 står det at for å sikre at klima- og energiarbeidet skjer i takt med nasjonale og internasjonale klimamålsettinger, tjenestestedet Eiendom deltar aktivt i flere eksterne fora bl.a. Grønn Byggallianse. ¹⁸¹ Det samme står året etter. ¹⁸² I årsrapporten for 2011 står det at Eiendom har fått økt kompetanse på viktige områder gjennom deltakelse i blant annet Grønn Byggallianse. ¹⁸³ I Statusrapporten i 2011 står det at det bør videre arbeides med å øke oppslutningen om aktiv deltakelse i Grønn Byggallianse. ¹⁸⁴ Senere er det noen steder omtalt at Bærum deltar i FutureBuilt og at dette er et partnerskap med en rekke aktører bl.a. Grønn Byggallianse. ¹⁸⁵	Revisjonen mener tiltaket er rapportert og gjennomført.

¹⁷⁷ Energi og klimaplan 2013-2017 side 13.

¹⁷⁸ Årsrapport 2008 side 21, Handlingsprogram 2010-2013 side 137, Årsrapport 2009 side 108, Handlingsprogram 2011-2014 side 19, Årsrapport 2010 side 22 og 80, Handlingsprogram 2012-2015 side 17, Årsrapport 2011 side 102 og 131, Handlingsprogram 2013-2016 side 16, Årsrapport 2012 side 103 og Årsrapport 2013 side 140 og 153.

¹⁷⁹ Handlingsprogram 2011-2014 side 19.

¹⁸⁰ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 *Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak*, side 5 og 12.

¹⁸¹ Årsrapport 2009 side 80.

¹⁸² Årsrapport 2010 side 80.

¹⁸³ Årsrapport 2011 side 101.

¹⁸⁴ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 *Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak* side 12.

¹⁸⁵ Handlingsprogram 2013-2016 side 18, Årsrapport 2012 side 140 og Energi- og klimaplan 2013-2017 side 24.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	37. Velge ut prøveprosjekter for ny belysningsteknologi (LED) for veier og uteområder	Tidsplanen for tiltaket var 2009-2012. I Årsrapport 2010 står det at Tekniske tjenester har igangsatt forsøk med energibesparende LED-lys. ¹⁸⁶ I Statusrapporten i 2011 står det at et prøveprosjekt for LED veibelysning er i gang i Boysendalen. ¹⁸⁷ I Handlingsprogram 2012-15 står det også om dette prøveprosjektet og at det er bevilget penger til dette. ¹⁸⁸ Året etter opplyses det at bevilgningen videreføres. ¹⁸⁹	Tiltaket ble rapportert om til kommunestyret og gjennomført i perioden.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	38. Satse på helhetlig massehåndtering/reduisert transportbehov i prosjekter. Erfaringer fra Fornebu implementeres.	Tiltaket angav som indikator: <i>Antall prosjekter der helhetlig massehåndtering er krevet</i> . Revisjonen kan ikke finne noe om massehåndtering eller transportbehov i handlingsprogram eller årsrapporter. I Statusrapporten fra 2011 står det at dette innarbeides i miljøoppfølgingsprogram og følges opp i reguleringsplaner. ¹⁹⁰ Revisjonen kan ikke se at det er rapportert om antall prosjekter der helhetlig massehåndtering er krevet. Revisjonen har sjekket to miljøoppfølgingsprogram etter vedtaket og ser at transport og massehåndtering er omtalt i ett av dem.	Kommunestyre og sektorutvalg har ikke fått rapportering på resultater av tiltaket. Revisjonens begrensede stikkprøver antyder at tiltaket delvis er fulgt opp.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	39. Utrede utnyttelse av gass fra Isi avfallsanlegg.	Tidsplanen for tiltaket var 2009-2010. I Årsrapport 2012 står det at en ny gjenvinningsstasjon ble åpnet på Isi avfallsanlegg i september og at gassen fra det gamle deponiet på området benyttes til oppvarming av anlegget. ¹⁹¹	Det ble rapportert til kommunestyret. Tiltaket ble iverksatt.

¹⁸⁶ Årsrapport 2010 side 22.

¹⁸⁷ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 *Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak* side 5 og 12.

¹⁸⁸ Handlingsprogram 2012-15 side 16, 19 og 152.

¹⁸⁹ Handlingsprogram 2013-2016 side 126.

¹⁹⁰ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 *Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak*, side 12.

¹⁹¹ Årsrapport 2012 side 136.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	40. Kartlegging av alternative energikilder i Asker og Bærum – felles prosjekt med Asker kommune	Revisjonen finner ingenting relevant i handlingsprogrammer eller årsrapporter. I statusrapporten fra 2011 står det bare: <i>Info. om grunnvarme, se NGU.</i> ¹⁹² Revisjonen får opplyst at alternative energikilder omtales i <i>Lokal energiutredning for Bærum kommune 2011</i> som ble utarbeidet av Hafslund nett. Vi får videre opplyst at et energiutredningsmøte for Asker og Bærum ble holdt i 2012 og at MIKK var invitert til møtet og fikk utredning oversendt. Revisjonen kan kun finne de lokale energiutredningene på Hafslunds nettside ¹⁹³ og ingen sak om dette i kommunen.	Det ble ikke rapportert til kommunestyret. Revisjonen kan ikke se at det ble gjennomført et felleprosjekt med Asker.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	41. Fremme forslag til Revidert anskaffelsesstrategi som vektlegger miljø inkl. energi- og klimahensyn.	Da Energi- og klimaplanen ble vedtatt var det året før behandlet og vedtatt ny fireårig anskaffelsesstrategi. ¹⁹⁴ Denne strategien har som en av fire visjoner at Bærum kommune skal være landets ledende kommune på miljøhensyn innen anskaffelser. Under Miljøkrav står det at Anskaffelsesavdelingen er sertifisert etter standarden ISO 14001 på miljø. Sertifiseringen setter krav til at det skal tas miljøhensyn i alle anbud som avdelingen gjennomfører. ¹⁹⁵ Planen har også valgt ut produktområder og miljøkriterier som skal prioriteres. ¹⁹⁶	Revisjonen mener dette tiltaket allerede var gjennomført da tiltaket ble vedtatt. Kommunestyre fikk rapportering om dette i Årsrapport 2008.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	42. Deltakelse på kompetansehevende kurs med formål å innarbeide miljø- og klimahensyn ved innkjøp.	Revisjonen kan ikke se at deltakelse på kompetansehevende kurs med formål å innarbeide miljø- og klimahensyn ved innkjøp, er omtalt i handlingsprogram og årsmeldinger. I Statusrapporten fra 2011 står det at oppfølgingen av dette tiltaket skjer løpende ved at deltakelse i kompetansehevende aktiviteter inngår i anskaffelsesprosessen. ¹⁹⁷ Revisjonen har fått tilbakemelding om en rekke kurs der enheten deltar.	Tiltaket er ikke rapportert til kommunestyret men til sektorutvalg. Revisjonen mener tiltaket ble gjennomført

¹⁹² Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 *Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak*, side 12.

¹⁹³ http://www.hafslundnett.no/files/File/nett/lokal_energiutredning/2013/Baerum_LEU2013.pdf.

¹⁹⁴ Eierstyring og eiendom møte 26.08.08 sak 025/08 *Anskaffelsesavdelingen - anskaffelsesstrategi for Bærum kommune 2008-2011*.

¹⁹⁵ Side 13.

¹⁹⁶ Side 18.

¹⁹⁷ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 *Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak*, side 12.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	43. Inkludere vedtatte miljøkrav i anskaffelsesprosessen.	Tidsplanen for tiltaket var 2008-2012. For 2009 er det opplyst at et mål i rådmannens resultatavtale var at minst 50 prosent av konkurransene om rammeavtaler skulle ha miljø som tildelingskriterie og at resultatet ble at miljø var tildelingskriterium i 79 prosent av konkurransene. ¹⁹⁸ I 2010 opplyses at målet at minst 80 prosent av konkurransene på rammeavtaler skulle ha miljø som ett av tildelingskriteriene og at målet ble nådd. ¹⁹⁹ Bakerst i alle årsrapportene er det tall som viser antall inngåtte rammeavtaler som har miljø som tildelingskriterium. ²⁰⁰	Oppfølgingen er rapportert til kommunestyret og tiltaket ble gjennomført i angitt tidsperiode.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	44. Prioritere produkter som det skal utarbeides miljøkrav for, ref. regjeringens handlingsplan for miljø og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser.	Tidsplanen for tiltaket var 2008-2012. For 2009 er det opplyst at et mål i rådmannens resultatavtale var at minst 50 prosent av konkurransene om rammeavtaler skulle ha miljø som tildelingskriterie og at resultatet ble at miljø var tildelingskriterium i 79 prosent av konkurransene. ²⁰¹ I 2010 var målet at minst 80 prosent av konkurransene på rammeavtaler skulle ha miljø som ett av tildelingskriteriene. Det opplyses at dette målet også ble nådd. ²⁰²	Oppfølgingen er rapportert til kommunestyret og tiltaket ble gjennomført i angitt tidsperiode.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	45. I anbudskonkurranser skal det opplyses at løsninger som reduseres energibruk og klimagass-utslipp blir vektlagt, og anbuds-stillere skal bes om å synliggjøre evt. mer-kostnader klimavennlig teknologi medfører	Årsrapport 2010 sier at anskaffelse har som mål at minst 80 prosent av alle konkurranser på rammeavtaler for varekjøp skal ha miljø som ett av flere tildelingskriterier. ²⁰³ Det opplyses at dette målet er nådd. I 2010 ble miljø brukt som tildelingskriterium i 86 prosent av konkurransene om rammeavtale på varer. I Statusrapporten i 2011 står det at dette blir vurdert løpende fra sak til sak om krav ift klimagassutslipp og energibruk er relevant og mulig å vektlegge. ²⁰⁴ I IKT strategien fra 2011 står det at det er innarbeidet miljøkrav i alle anskaffelsesdokumenter knyttet til IKT. ²⁰⁵ Revisjonen bad om og fikk eksempler på anbudskonkurranser der dette var vektlagt.	Tiltaket er rapportert til kommunestyret og gjennomført.

¹⁹⁸ Handlingsprogram 2011 side 20.

¹⁹⁹ Årsrapport 2010 side 75.

²⁰⁰ Årsrapport 2009 side 110, Årsrapport 2010 side 110, Årsrapport 2011 side 136 og Årsrapport 2010 side 144.

²⁰¹ Handlingsprogram 2011 side 20.

²⁰² Årsrapport 2010 side 75.

²⁰³ Årsrapport 2010 side 75.

²⁰⁴ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak, side 13.

²⁰⁵ <http://ansattportal.baerum.kommune.no/Documents/Administrasjon%20og%20st%c3%b8tte/IKT-strategienheten/Styringsdokumenter/eB%c3%a6rum%20-%20status%20pr%20311211.pdf>

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	46. Ved utlysning av anbud skal det stilles krav til at tømmer fra regnskogen ikke skal brukes i byggeprosjekter	Revisjonen kan ikke se at tømmer fra regnskog er omtalt i årsrapporter eller handlingsprogram. Den eneste rapporteringen revisjonen finner er i Statusrapporten i 2011 der det står at kravet til materialvalg er beskrevet i eiendoms miljøstyringssystem og er implementert i de ulike prosjektenes miljøplaner. ²⁰⁶ Vi fikk tilsendt en kopi av Eiendoms miljøstyringssystem og et eksempel på en miljøplan. Vi fikk tilsendt kopi av Miljøplanen for Høvik skole og Solvik bo- og behandlingssenter. I Miljøplanen for skolen stod det at alt trevirke bør være fra bærekraftig skogbruk og at en skulle unngå bruk av tropisk regnskog. Vi får opplyst fra Eiendom at miljøstyringssystemet er lagt inn i oppdragsbeskrivelse for alle byggeprosjekter. ²⁰⁷	Tiltaket ikke er rapportert til kommunestyret men til sektorutvalget. Tiltaket ble gjennomført.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	47. IKT-strategi må utformes med tanke på å redusere energibruk og klimagassutslipp.	Angitt tidsplan for tiltaket var 2010. Revisjonen kan ikke finne noe om dette tiltaket i handlingsprogram eller årsrapporter. Statusrapporten fra 2011 opplyser at kapittel om grønn IT skulle innarbeides i ny IT-strategi. ²⁰⁸ IKT som strategisk virkemiddel i Bærum kommune, ble utarbeidet i 2009. ²⁰⁹ Her er energi og miljøtiltak et eget kapittel. Revisjonen får opplyst at tiltak for å redusere energibruk er iverksatt, eksempelvis ny serverteknologi og sentralisering av servertjenester.	Det er rapportert til kommunestyret og tiltaket ble gjennomført.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	48. Gjøre vannstandskart (flom og stormflo) tilgjengelig i nytt kartsystem.	Tidsplan for tiltaket var 2009. Revisjonen kan ikke finne noe om dette i handlingsprogram eller årsrapporter. Statusrapporten fra 2011 opplyser at Flom- og skredkart er tilgjengelig for alle på kommunens nettsider. ²¹⁰ Revisjonen har sjekket dette og funnet kartene som viser flomsone. ²¹¹ Revisjonen får opplyst at flom og stormflo ble tilgjengelig i nytt kartsystem fra 2012.	Tiltaket ble ikke rapportert til kommunestyret men til sektorutvalget. Tiltaket ble forsinket i forhold til angitt tidsplan.

²⁰⁶ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak, side 13.

²⁰⁷ Som pkt B.3.1.4.

²⁰⁸ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak, side 13.

²⁰⁹ Kommunestyret 25.11.09 sak 080/09 IKT som strategisk virkemiddel i Bærum kommune – eBærum 2011.

²¹⁰ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak, side 6 og 13.

²¹¹ <https://www.baerum.kommune.no/Organisasjonen/Vann-og-Avlop/Vare-tjenester-og-oppgaver/Avlop1/Kart/>.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	49. <i>Stille krav om konsekvensutredning for plan- og byggesaker som påvirkes av klimaendringer (flom, flo, skred etc.).</i>	Som måleindikator for tiltaket er det oppgitt: <i>Separat evaluering</i> . Revisjonen finner ingenting om dette før i Statusrapporten der det står at vern mot flom- og skredfarer vurderes i plan- og byggesaker der dette er aktuelle problemstillinger. ²¹² To handlingsprogram sier at vern mot flom- og skredfarer vurderes i plan- og byggesaker der dette er aktuelle problemstillinger. ²¹³ I Årsrapport 2012 står det at spørsmålet om flomsikring av næringsarealene ved Vøyenenga skal vurderes i en mer detaljert plan. ²¹⁴ Revisjonen har ikke funnet eller fått tilsendt en slik evaluering. Revisjonen har sett to reguleringssaker der kommunestyret vedtok krav om flomsikring. ²¹⁵ Kommunestyret bad i januar 2013 om en sak hvor forhold relatert til flomsikring og tiltak langs elven blir fremmet innen ett år. Denne skal være underveis.	Kommunestyre og sektorutvalg har fått rapportering. Det ble gjort tiltak med tanke på flom men ingen evaluering.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	50. <i>Sekundære flomveier for eksisterende overvannsrør kartlegges og tiltaksliste for å sikre tilfredsstillende avrenning utarbeides.</i>	Tidsplanen for tiltaket var 2009-2011. Indikator var: <i>Utredning og tiltaksliste utarbeidet</i> . Revisjonen finner ingenting om dette før i 2011. Kommunestyret fikk i 2011 og 2012 flere ganger opplyst at sekundære flomveier ble utredet i samarbeid med andre bykommuner i regi av "Framtidens byer" og at det var forventet at resultatet skulle bidra til sikrere prioritering av tilpasningstiltak. ²¹⁶ MIKK behandlet i 2012 ny hovedplan for vannforsyning og avløp. ²¹⁷ I denne er det ingen henvisning til klimaplan men under utredningstiltak står det at det skal kartlegges hvilke sekundære flomveier som finnes og hvilke forbedringstiltak som bør gjennomføres. ²¹⁸ Det er også rapportert om to utførte flomveier. ²¹⁹ Revisjonen får opplyst at en rapport vil foreligge i april 2014.	Kommunestyret har fått rapportering om utførte tiltak for å sikre sekundære flomveier. Revisjonen kan derimot ikke se at det ble laget en utredning eller at kommunestyret eller sektorutvalg har fått rapportering om et slikt arbeid.

²¹² Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 *Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak*, side 6 og 13.

²¹³ Handlingsprogram 2012-2015 side 17 Handlingsprogram 2012-2015 side 16.

²¹⁴ Årsrapport 2012 side 84.

²¹⁵ Kommunestyret sak 037/12 *Reguleringsplan for Holmaveien 19-45 m/fl, gbr 78/343, 78/344 m/fl - detaljregulering - 2. Gangs behandling* og sak 002/13 *Sandviksvassdraget fra Bjørnegårdsvingen til Bjørum - kommunedelplan - 2. Gangs behandling*.

²¹⁶ Årsrapport 2010 side 71, Handlingsprogram 2012-2015 side 17, Årsrapport 2011 side 131 og Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 *Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak*, side 6 og 13.

²¹⁷ MIKK 08.03.12 sak 013/12 *Hovedplan vannforsyning og avløp 2012-2020*.

²¹⁸ MIKK 08.03.12 sak 013/12 *Hovedplan vannforsyning og avløp 2012-2020*, side 43.

²¹⁹ Årsrapport 2010 side 71 om Store Stabekk og Handlingsprogram 2014-2017 side 133 om Dælibekken.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	51. <i>Stille krav i regulerings og byggesaker om fordrøyning og/eller infiltrasjon av overvann. Åpne løsninger skal foretrekkes.</i>	Måleparameter som er oppgitt for dette tiltaket er: <i>Antall meter åpning av lukkede</i> . I Statusrapporten i 2011 står det: <i>Vurderes ifm. plan- og byggesaker</i> . ²²⁰ Årsrapport 2012 sier at ved behandling av søknader og kontroll skal forebygging av miljø- og klimaskader vektlegges. ²²¹ Revisjonen ser at minst to reguleringsplaner har bestemmelse om overvann. ²²² I Årsrapport 2011 står det om et prosjekt ²²³ hvor det er benyttet åpen overvannsløsning på deler av strekningen. ²²⁴ Hovedplan vannforsyning og avløp 2012-2021 omtaler ikke antall meter åpning av lukkede. ²²⁵ Revisjonen finner heller ikke opplysninger om dette andre steder.	Revisjonen mener det er rapport noe på gjennomførte tiltak til kommunestyret. Det er stilt krav i reguleringsaker og disse går til Planutvalget. Det er ikke rapportert på - antall meter åpning av lukkede.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	52. <i>Sørge for at nye veier dimensjoneres for å tåle forventede klimaendringer.</i>	Indikator for tiltaket var: <i>Separat evaluering</i> . Det eneste stedet revisjonen finner noe om oppfølging av dette tiltaket er i Statusrapporten i 2011, der det står at den kommunal veinormal er revidert i 2010. ²²⁶ Ny veinormal ble ferdigstilt og politisk vedtatt i 2013. ²²⁷ I denne er det egne kapitler om overvann. Revisjonen får opplyst at arbeid for å erstatte veinormal fra 2002 ble det igangsatt i 2010. Normalen viser til kommunens VA-norm, samt SVVs håndbøker. Vi får opplyst at i den grad det gjøres endringer i disse så fanges det opp i veinormalen.	Kommunestyret har ikke fått rapportering men Sektorutvalg levekår fikk.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	53. <i>Forbedre ROS analyse mht. klimatilpassninger.</i>	Tidsplan for tiltaket var: <i>2009 og løpende</i> . Kommunestyret behandlet i 2012 rulleringen av ROS analysen. ²²⁸ Av vedlegget fremkommer at ROS analysen fra 2007 omfattet 28 scenarier. Man videreførte disse uten å gjøre endringer i beskrivelsen, men det ble lagt til to nye aktuelle scenarier for 2011. Ett scenarie som omhandler større arrangement, det andre omhandler konsekvenser av forventede klimaendringer. ²²⁹	Tiltaket ble rapportert til kommunestyret i 2012.

²²⁰ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 *Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak*, side 13.

²²¹ Årsrapport 2012 side 12.

²²² Planutvalget 13.02.2014, sak 039/14 *Gjønnes gård felt 3 - detaljregulering - 2. gangs behandling*, reguleringsbestemmelser §2.6 og sak 040/14 *Jaktlia 1 - detaljregulering - 2. gangs behandling*, reguleringsbestemmelser §2.6.

²²³ Separeringsprosjektet Store Stabekk.

²²⁴ Årsrapport 2011 side 90.

²²⁵ MIKK 08.03.12 sak 013/12 *Hovedplan vannforsyning og avløp 2012-2021*.

²²⁶ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 *Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak*, side 14.

²²⁷ Sektorutvalg for miljø, klima og kommunalteknikk 14.03.13 sak 025/13 *Retningslinjer for utforming og bygging av veier og gater m/ teknisk veilynorm for Bærum kommune*.

²²⁸ Kommunestyret 29.02.12 sak 009/12 *Felles ROS analyse Asker og Bærum kommuner 2011. ROS rullering*.

²²⁹ Side 3.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	54. <i>Undersøke områder utsatt for leirskred og steinsprang nærmere.</i>	Tidsplan for tiltaket var 2010-2011. I Statusrapporten i 2011 står det at skredkartene ble tilgjengelige for alle på kommunes internetsider i januar 2010 og at ytterligere kartlegging vil bli vurdert ved utarbeidelse av planer og behandling av byggesaker. ²³⁰ Dette er også opplyst i flere saker til kommunestyret siden. ²³¹	Tiltaket ble rapportert til kommunestyret og gjennomført.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	55. <i>Utrede behov for forsterkning av dammer i henhold til tidsplan og krav fra NVE.</i>	Tidsplanen for dette tiltaket var 2010. Revisjonen kan ikke se at dette tiltaket er omtalt i saker til kommunestyret bortsett fra i 2011 da det i to saker ble opplyst at behov for forsterkning av dammer i kommunen skulle utredes i samråd med Norges vassdrags og energidirektorat. ²³² Dette ble også opplyst i statusrapporten til Sektorutvalg levekår i 2011. ²³³ MIKK behandlet i 2012 Hovedplan for vann 2012-2021 der det kort omtales at en tilsynsrapport fra NVE pålegger tiltak for å sikre kommunens dammer. ²³⁴ Revisjonen får opplyst at i henhold til damforskriften er dette en rullerende sak.	Kommunestyret fikk rapportering.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	56. <i>Invitere utvalgte næringsorganisasjoner til samarbeid med sikte på å etablere avtaler om reduksjon av energibruk og klimagassutslipp.</i>	Tidsplanen for dette tiltaket var 2010. Det første revisjonen finner om oppfølging av dette tiltaket er i Statusrapporten i 2011, der det står at Bærum kommune ønsker å styrke samarbeidet om energi- og klimaspørsmål med næringslivet i kommunen og har derfor gjennomført et forprosjekt for å identifisere konkrete og realiserbare samarbeidsprosjekter. ²³⁵ Det opplyses at sluttrapport fra forprosjektet foreligger og det foreslås 6 prosjekter som samles i et SmartCity program. Programmet ble lagt frem til politisk behandling for sektorutvalget i 2011, ²³⁶ for sektorutvalget og Formannskapet i 2012. ²³⁷ I 2012 kom også en orientingssak til FRIKK om prosjektet i desember. ²³⁸ Samarbeidet med næringslivet og SmartCityprogrammet er omtalt i nesten alle handlingsprogram og årsrapporter. ²³⁹	Revisjonen mener oppfølgingen av dette tiltaket er gjennomført og grundig rapportert til kommunestyret.

²³⁰ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 *Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak* side 14.

²³¹ Handlingsprogram 2012-2015 side 17, Årsrapport 2011 side 131 og Handlingsprogram 2013-2016 side 17.

²³² Årsrapport 2011 side 131 og Handlingsprogram 2012-2015 side 17.

²³³ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 *Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak*, side 6 og 14.

²³⁴ Sektorutvalg miljø, klima og kommunalteknikk 08.03.12 sak 013/12 *Hovedplan vannforsyning og avløp 2012-2021*, side 21.

²³⁵ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 *Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak* side 6.

²³⁶ Sektorutvalg levekår møte 16.06.11 sak 048/11 *SmartCity Bærum - energi og klimasamarbeid med næringslivet*.

²³⁷ Sektorutvalg levekår møte 16.06.11 sak 048/11 *SmartCity Bærum - energi og klimasamarbeid med næringslivet*. MIKK 09.02.12 sak 007/ *Etablering av Smart city program i Bærum*. Formannskapet 15.02.12 sak 018/12

²³⁸ Sektorutvalg miljø klima og kommunalteknikk møte 06.12.12 sak 062/12 *Smart city Bærum orientering*.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	57. Etablere samarbeidsprogram med minst 3 bedrifter per år om - Miljø- og klimavennlige innkjøp - Miljø- og klimavennlige arbeids- og tjenestereiser - Energi- og klimatiltak i næringsbygg	Tidsplan for tiltaket var 2010-2014. I Statusrapporten i 2011 står det som oppfølgingen av dette tiltaket at Plan for SmartCity forprosjekt utarbeidet, og konsulent innleiet. ²⁴⁰ SmartCityprogrammet ble lagt frem til politisk behandling for sektorutvalget i 2011, ²⁴¹ for sektorutvalget og Formannskapet i 2012 ²⁴² I 2012 kom også en orienteringssak til FRIKK om prosjektet i desember. ²⁴³ Miljø- og klimavennlige arbeids- og tjenestereiser og energi- og klimatiltak i næringsbygg er omtalt i disse sakene men Miljø- og klimavennlige innkjøp kan revisjonen ikke finne omtale av. I denne saken er det listet opp 18 bedrifter som deltar i programmet. I omtalen av SmartCityprogrammet i handlingsprogrammene og årsrapportene etterpå kan vi heller ikke se omtale av innkjøp. ²⁴⁴	Det ble rapportert til kommunestyret og tiltaket gjennomført.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	58. Pilotprosjekt i 3 utvalgte skoler hvor miljø- og klimautfordringer løftes fram og integreres i real og samfunnsfag. Deretter etablere tilsvarende prosjekt i minst 3 skoler per år.	Året før dette vedtaket ble det omtalt en rekke prosjekter knyttet til dette omtalt. ²⁴⁵ Etter at dette tiltaket ble vedtatt finner revisjonen ingen omtale av pilotprosjekter i skoler hvor miljø- og klimautfordringer løftes fram og integreres i real og samfunnsfag, i saker til kommunestyret. I Statusrapporten til sektorutvalget i 2011 står det bare: <i>Under vurdering.</i> ²⁴⁶ Revisjonen får opplyst at læringsprogrammet <i>Natur- og miljøtrappen</i> for skoler ble laget i 2009, at det for tiden ikke lenger er noe organisert samarbeid om programmet og det er opp til de enkelte skolene å videreføre det. ²⁴⁷	Tiltaket er ikke rapportert til politisk nivå og revisjonen har ikke klart å finne noen oppfølging av tiltaket.

²³⁹ Årsrapport 2011 side 128 og 131, Handlingsprogram 2012-2015 side 16, Årsrapport 2012 side 134, Handlingsprogram 2013-2016 side 16, Handlingsprogram 2014-2017 side 128 og Årsrapport 2013 side 97, 140, 144, 145 og 147.

²⁴⁰ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 *Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak*, side 14.

²⁴¹ Sektorutvalg levekår møte 16.06.11 sak 048/11 *SmartCity Bærum - energi og klimasamarbeid med næringslivet*.

²⁴² Sektorutvalg miljø klima og kommunalteknikk 09.02.12 sak 007/ *Etablering av Smart city program i Bærum*. Formannskapet 15.02.12 sak 018/12.

²⁴³ Sektorutvalg miljø klima og kommunalteknikk møte 06.12.12 sak 062/12 *Smart city Bærum orientering*.

²⁴⁴ Årsrapport 2011 side 128 og 131, Handlingsprogram 2012-2015 side 16, Årsrapport 2012 side 134, Handlingsprogram 2013-2016 side 16 og Handlingsprogram 2014-2017 side 128.

²⁴⁵ Årsrapport 2008 side 21, 66 og 69.

²⁴⁶ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 *Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak*, side 14.

²⁴⁷ Rådmannens høringsvar av 31.03.14 til faktahøringen av denne rapporten.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	59. Delta i programmet "Framtidens byer"	Angitt tidsplan for tiltaket var 2008-2014. At Bærum deltar i Framtidens byer er opplyst i samtlige handlingsprogram og årsrapporter siden vedtaket. ²⁴⁸ Det er opplyst hvilke andre deltakere som er med i programmet, hvilke delprosjekter i programmet Bærum deltar i, status og evaluering av deltakelsen. I Handlingsprogram 2014-2017 er det opplyst at programmet løper til ut 2014. ²⁴⁹	Tiltaket er rapportert grundig til kommunestyret og gjennomført i angitt periode.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	60. Delta i miljø- og klimautfordringer i Vestregionsamarbeidet	At Bærum deltar i Vestregionsamarbeidet er opplyst i samtlige handlingsprogram og årsrapporter. ²⁵⁰ At miljø og klima er et tema i dette samarbeidet er rapportert fra 2009 frem til 2011. ²⁵¹ I Årsrapport 2011 er det opplyst at <i>Klimaprojektet er ett av prosjektene som har vært gjennomført i perioden 2008–2011. Prosjektet ble avsluttet i 2011, og det foreligger en sluttrapport som beskriver resultater av prosjektet og anbefalinger om veien videre.</i> ²⁵²	Tiltaket er gjennomført og rapportert grundig til kommunestyret.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	61. Utarbeide en informasjonsplan for energi- og klimautfordringer.	Tidsplanen for dette tiltaket var 2009. Det eneste revisjonen finner som kan knyttes til tiltaket er i Årsrapport 2010 der det står om et prosjekt for å informere om fordeler ved elbilbruk ²⁵³ og i Statusrapporten i 2011 der det står at en informasjonsplan for energi- og klimautfordringer ville bli utarbeidet i løpet av 2011. ²⁵⁴ Revisjonen får opplyst at informasjonsplan ble utsatt i påvente av revidert energi- og klimaplan. Kommunikasjonsplan for revidert energi- og klimaplan er under utarbeidelse og forventes ferdig i løpet av april i år. For øvrig er administrasjonen i gang med en artikkelserie til Bæringen om miljø og energi.	Revisjonen mener tiltaket ikke er gjennomført eller rapportert til kommunestyret. Sektorutvalget fikk noe rapportering i 2011.

²⁴⁸ Handlingsprogram 2010-2013 side 12, Årsrapport 2009 side 80 104 og 108, Handlingsprogram 2011-2014 side 19, Årsrapport 2010 side 71, Handlingsprogram 2012-2015 side 17, Årsrapport 2011 side 131, Handlingsprogram 2013-2016 side 17, Årsrapport 2012 side 85, Handlingsprogram 2014-2017 side 128 og Årsrapport 2013 side 97, 140, 144 og 145.

²⁴⁹ Handlingsprogram 2014-2017 side 128.

²⁵⁰ Årsrapport 2009 side 79 og 80, Handlingsprogram 2011-2014 side 19, Årsrapport 2010 side 80, Handlingsprogram 2012-2015 side 17, Årsrapport 2011 side 131, Handlingsprogram 2013-2016 side 14, Årsrapport 2012 side 130, Handlingsprogram 2014-2017 side 128 og Årsrapport 2013 side 35.

²⁵¹ Årsrapport 2009 side 79, Handlingsprogram 2011-2014 side 19, Årsrapport 2010 side 80, Handlingsprogram 2012-2015 side 17, Årsrapport 2011 side 131.

²⁵² Årsrapport 2011 side 131.

²⁵³ Årsrapport 2010 side 106.

²⁵⁴ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 *Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak*, side 7 og 15

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	<i>1. Klimapanelets forslag til energi- og klimaplan for Bærum, med det som følger av rådmannens redegjørelse samt utvalgsbehandlingen, legges til grunn for kommunens arbeid med energi- og klimaspørsmål.</i>	Av de 61 tiltakene i Energi- og klimaplanen er det 17 tiltak der revisjonen ikke finner en eneste rapportering i de seks årsrapportene og handlingsprogrammene som fulgte fram til ny Energi- og klimaplanen kom. Det er også flere tiltak vi ikke kan se at ble gjennomført.	Revisjonen mener vedtaket bare delvis ble rapportert om og gjennomført.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	<i>2. Tiltakene i planen legges til grunn for rådmannens handlingsprogram hvor også tidsplanen vil fremgå. Det forutsettes at administrasjonen kan gjøre nødvendige justeringer innenfor de enkelte tiltak for tilpasning til pågående aktiviteter, ny viten etc.</i>	I handlingsprogrammet som ble lagt frem like etter dette vedtaket, finner revisjonen omtale som kan knyttes til 11 av de 61 tiltakene. I Handlingsprogram 2011- 2014 finner revisjonen omtale som kan knyttes til 18 av de 61 tiltakene. Revisjonen finner kun tidsplan, i en eller annen form, for tre av tiltakene. Det står at kommunen arbeider med de i alt 61 tiltakene som planen foreskrev. ²⁵⁵ I dette handlingsprogrammet står det også at det legges opp til at årsmeldingen skal gi årlig rapportering til Bærums politikere om fremdrift i forhold til planens målsettinger og tiltak. I Årsrapport 2010 finner revisjonen bare omtale av 23 av de 61 tiltakene og ingen tidsplan for noen av dem. Det eneste stedet der revisjonen finner omtale av alle tiltakene er i Statusrapporten i 2011. ²⁵⁶ Her finner revisjonen også at det er angitt en tidsplan for ca. en fjerdedel av tiltakene. Statusrapporten i 2011 ble oversendt kommunestyret men ble ikke behandlet i kommunestyret.	Revisjonen mener vedtaket bare delvis ble rapportert om og gjennomført.

²⁵⁵ Handlingsprogram 2011- 2014 side 18.

²⁵⁶ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 *Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak.*

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	<i>4. En årlig oversikt over resultatene av kommunens oppfølging av energi- og klimaplanen (enkelttiltak) framlegges sammen med et årlig miljø- og ressursregnskap slik det fremgår av rapporteringen fra Bærum til «Miljøstatus i Norge». Dette må skje i god tid før arbeidet med handlingsprogrammet starter.</i>	Revisjonens gjennomgang av handlingsprogram og årsrapporter viser at det bare er mulig å finne informasjon om en del av enkelttiltakene i Energi og klimaplanen. Bakerst i alle årsrapportene fra 2009 og fremover har det vært en tabell med tall som viser utviklingen på viktige miljøindikatorer. Denne tabellen viser bare resultater for noen av tiltakene. I 2011 kom en orienteringssak om status på tiltak Energi- og klimaplanoppfølging der noe omtale av status ble gitt på alle tiltakene. ²⁵⁷ Saken ble oversendt men ikke lagt frem for kommunestyret.	Revisjonen mener det ikke er innlysende hva dette vedtaket innebærer. Dersom kommunestyret ønsket rapportering på alle enkelttiltakene, så fikk de ikke det. Dersom en ønsket å vite hvilke som var iverksatt, så fikk de det. Dersom en ønsket rapportering på viktige miljøindikatorer, så fikk kommunestyret dette årlig i årsrapportene.
074/09 Rådmannens saksfremlegg - energi- og klimaplan for Bærum kommune	<i>5. Rådmannen bes legge fram en plan for utbedringer av eksisterende kommunal bygningsmasse med reduksjon av energibruk og reduksjon av klimagassutslipp som siktemål, og fremme dette som egen sak i løpet av 2010.</i>	I Årsrapport 2010 er listet opp gjennomførte tiltak for energireduksjon ved tre eiendommer. ²⁵⁸ Sektorutvalg eiendom og administrasjon fikk i 2012 en sak med planer for utbedringer av eksisterende kommunal bygningsmasse med reduksjon av energibruk og reduksjon av klimagassutslipp som siktemål. ²⁵⁹ Så langt revisjonen kan se er dette den første planen som ble fremlagt.	Vedtaket ble gjennomført men ikke ble lagt frem for kommunestyret men for Sektorutvalg eiendom og administrasjon i 2012.
092/09 Handlingsprogram 2010-2013 behandling av rådmannens grunnlagsdokument	<i>Fysisk planlegging. Tiltakene i energi- og klimaplanen må iverksettes så snart som mulig.</i>	Revisjonen har sjekket om tiltakene i Energi- og klimaplanen knyttet til fysisk planlegging ble fremlagt til frist og om fristoverholdelsen her var bedre enn for de andre tiltakene. Revisjonen har funnet bare tre tiltak knyttet fysisk planlegging med frist. Ett av disse ble ikke fremlagt til frist. Vannstandskart (flom og stormflo) skulle gjøres tilgjengelig i nytt kartsystem innen 2009 men får opplyst at det ble tilgjengelig i nytt kartsystem fra 2012. Revisjonen finner ikke spesiell rapportering på dette.	Revisjonen mener dette ikke ble rapportert på til kommunestyret og bare delvis oppnådd.

²⁵⁷ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak.

²⁵⁸ Årsrapport 2010 side 80.

²⁵⁹ Sektorutvalg eiendom og administrasjon 13.03.12 sak 013/12 Rapport energi 2011 – Eiendom.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
014/10 Kommuneplanens arealdel for 2010-2020 - rådmannens forslag til kommuneplanens arealdel for perioden 2010-2023	<i>2. Rådmannen bes om å sette i gang arbeidet med en senteranalyse Analysen skal også omfatte ... en utredning av forbedring/ kapasitetsøkning av bussterminalene i Sandvika og på Bekkestua.</i>	Revisjonen kunne ikke finne rapporten og fikk oversendt en kopi av: <i>Rapport Senteranalyse for Bærum kommune</i> utarbeidet av Asplan Viak. ²⁶⁰ Vi får opplyst at analysen vil inngå i utarbeidelse av kommuneplanens arealdel som nå revideres. Revisjonen kan ikke se at forbedring/ kapasitetsøkning av bussterminalene i Sandvika og på Bekkestua, er nevnt i denne analysen. I følge flere artikler i Budstikka er det i mars 2014, store plassproblemer på bussterminalen i Sandvika. ²⁶¹	Revisjonen kan ikke se at vedtaket er fulgt opp eller rapportert til kommunestyret.
014/10 Kommuneplanens arealdel for 2010-2020 - rådmannens forslag til kommuneplanens arealdel for perioden 2010-2029	<i>Plassering av Kantvegetasjonen langs elver og bekker skal vernes og utvikles etter bestemmelsenes § 5. I alle planer som berører lukkede bekker, skal bekkene om mulig gjenåpnes. Type: Endring</i>	I Kommuneplanens arealdel som ligger på nettet, ²⁶² står det under Grønne retningslinjer/ biologisk mangfold: <i>Kantvegetasjonen langs elver og bekker skal vernes og utvikles etter bestemmelsenes § 5. I alle planer som berører lukkede bekker, skal bekkene om mulig gjenåpnes.</i>	Oppfølgingen er ikke rapportert til kommunestyret eller til planutvalget men vedtaket ble fulgt opp.
033/10 Kolsåsbanen – Gjønnnes stasjon – detaljregulering med konsekvensutredning	<i>Innfartsparkeringssplassen skal opparbeides slik at den ved utforming, fundamentering, terrengtilpasning og eventuelle faste installasjoner ikke vanskeliggjør et mulig nytt parkeringsdekke i to plan.</i>	Revisjonen har sjekket reguleringsbestemmelsene ²⁶³ og ser at vedtaket er tatt inn i bestemmelsene: § 6. <i>Pendler-/ innfartsparkering, Felt P Parkeringssplassen skal benyttes av reisende med Kolsåsbanen. Det skal opparbeides HC-plasser og plasser for sykkelparkering i nødvendig antall. Likeledes ladestasjon for el-biler. Innfartsparkeringssplassen skal opparbeides slik at den ved utforming, fundamentering, terrengtilpasning og eventuelle faste installasjoner ikke vanskeliggjør et mulig nytt parkeringsdekke i to plan.</i>	Oppfølgingen er ikke rapportert til kommunestyret eller til planutvalget men vedtaket ble fulgt opp.

²⁶⁰ Asplan Viak - utgave 2 / dato 2014-02-03.

²⁶¹ Budstikka bl.a. 18.03.14 side 4.

²⁶² Kommuneplanens arealdel 2010 – 2020, 24. mars 2010, Kommunestyrets vedtak, Vedlegg nr. 7, Bestemmelser og retningslinjer til plankartet, side 14.

²⁶³ PlanID 2008003.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
055/10 Kolsåsbanen, parsell Gjønnesjordet Haslum, detaljregulering med konsekvensutredning	<i>3. Før igangsettingstillatelse gis skal Miljøoppfølgingsprogram for anleggsperioden utarbeides. Miljøoppfølgingsprogram skal legges til grunn for alle virksomheter og tiltak som etableres i reguleringsområdet, og det skal innarbeides i virksomhetenes kvalitetssystemer. Intensjonene i miljøoppfølgingsprogrammet skal vektlegges i anbuds- og kontraktsprosesser med entreprenører/kontraktører i alle ledd.</i>	Revisjonen har sjekket reguleringsbestemmelsene ²⁶⁴ og kan ikke finne noe om miljøoppfølgingsprogram for anleggsperioden i disse. I saken om oppfølging av vedtak til Kolsåsbanens reguleringsplaner, i Planutvalget i 2013 er det ikke rapportert på dette vedtaket. ²⁶⁵	Revisjonen kan ikke se at vedtaket er rapportert om eller fulgt opp.
071/10 Handlingsprogram 2011-2014 behandling av rådmannens grunnlagsdokument	<i>Rådmannen bes sammen med næringslivet utarbeide en plan for hvordan Sandvika kan utvikles med nye tiltak for å fremme en klima- og miljøvennlig by. Planen legges frem for politisk behandling.</i>	Årsrapport 2011 opplyser at det ble arbeidet med plan for hvordan Sandvika kan utvikles med nye tiltak for å fremme en klima- og miljøvennlig by. ²⁶⁶ I Årsrapport 2012 står det om to klima og miljøtiltak i Sandvika. ²⁶⁷ Det ene inngikk i FutureBuilt's satsing på områdeprosjekter. I Handlingsprogram 2014-2017 står det at Smart City Bærum nå er organisert som en fast organisasjon med samarbeid mellom næringslivet og kommunen. ²⁶⁸ I 2014 kom områdereguleringen for Industriveien og Hamang. ²⁶⁹ Denne områdereguleringen fokuserer på klima eller miljø men omtaler ikke i særlig grad samarbeid med næringslivet..	Kommunestyret har fått rapportering og vedtaket ble gjennomført.

²⁶⁴ PlanID 2008004.

²⁶⁵ Planutvalget 26.09.13 sak 198/13 Oppfølging av vedtak til Kolsåsbanens reguleringsplaner, side 8.

²⁶⁶ Årsrapport 2011 side 132.

²⁶⁷ Årsrapport 2012 side 140.

²⁶⁸ I Handlingsprogram 2014-2017 side 128.

²⁶⁹ Planutvalget 13.02.14 sak 041/14 Industriveien og Hamang - områderegulering - fastsetting av planprogram.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
071/10 Handlingsprogram 2011-2014 behandling av rådmannens grunnlagsdokument	<i>Det vurderes utskifting til fornybar energi (jordvarme/ varmpumper og lignende) i idrettsanlegg. Bruk av midler avsatt til klimaplanen vurderes brukt til formålet.</i>	Energireduksjon og overgang fra olje til fornybare energikilder er nevnt i nesten alle handlingsprogram og årsrapporter etter dette vedtaket. ²⁷⁰ De to eneste stedene revisjonen kan finne noe om at utskifting til fornybar energi i idrettsanlegg, er i sak til Sektorutvalg eiendom og administrasjon i 2012 ²⁷¹ og i Årsrapport 2013 ²⁷² . I Årsrapport 2013 er det opplyst at idrettslag er tildelt tilskudd for kjøp av til sammen 11 varmpumper til klubbhus, og det er gitt midler til utredning av tiltak på Nadderud stadion, Sandvika stadion og Båtsportens hus I måleindikatorene for miljø som er presentert bak i årsrapportene, er energibruk i kommunale bygg en egen gruppe. Her er Energibruk totalt og fossile brensel oppgitt men ikke eksplisitt knyttet til idrettsanlegg. ²⁷³ Vi får opplyst at Berger Svømmehall, Nadderud Arena samt Arena Bekkestua vil bli konvertert til Bio-olje i løpet av 2014.	Det ble ikke rapportert til kommunestyret men til sektorutvalg. Vedtaket ble gjennomført
071/10 Handlingsprogram 2011-2014 behandling av rådmannens grunnlagsdokument	<i>Rådmannen ser på muligheter for å gjennomføre et samarbeid med private ved bruk av energisparekontrakter (EPC).</i>	Det eneste stedet revisjonen kan finne at energisparekontrakter er nevnt, er i Årsrapport 2011 der vedtaket er gjentatt. ²⁷⁴ Administrasjonen opplyser til revisjonen at energikontrakt er lagt inn i konkurransen på OPS-avtalen på Rykkinn.	Det er ikke rapportert på dette vedtaket verken til kommunestyre eller til sektorutvalg. Revisjonen mener vedtaket ble gjennomført.

²⁷⁰ Handlingsprogram 2011-2014 side 19, Årsrapport 2010 side 80, Handlingsprogram 2012-2015 side 186, Årsrapport 2011, Handlingsprogram 2013-2016 side 128, Årsrapport 2012 side 128, og Handlingsprogram 2014-2017 side 166.

²⁷¹ Sektorutvalg eiendom og administrasjon 13.03.12 sak 013/12 *Rapport energi 2011 – Eiendom*, side 9 og side 22.

²⁷² Årsrapport 2013 side 88 og 144.

²⁷³ Årsrapport 2009 side 110, Årsrapport 2010 side 110, Årsrapport 2011 side 136 og Årsrapport 2012 side 144.

²⁷⁴ Årsrapport 2011 side 128.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
008/11 Reguleringsplan for Hans Burums vei 30 - ny skole - administrasjonsbygg - hybelhus og flerbrukshall - ny behandling	<i>Reguleringsbestemmelsenes § 7 Miljøkrav – tillegg til 9. kulepunkt: ... skal være mest mulig miljø- og energivennlige teknikker.</i>	Revisjonen har sjekket reguleringsbestemmelsene ²⁷⁵ § 7 Miljøkrav. ... • <i>Oppvarming og kjøling av bebyggelsen skal være mest mulig miljø- og energivennlige teknikker.</i>	Oppfølgingen er ikke rapportert til kommunestyret eller til planutvalget men vedtaket ble fulgt opp.
024/11 Kolsåsbanen - detaljregulering - avløs stasjon med driftsbasis Avløs/ Durud. behandling i 2 alternativ: med og uten vognhall Durud	<i>3. Det igangsettes arbeid med ny regulering for Durud-området med hensikt å innpasse rimelige boliger for ungdom, sykkelparkering og arealer for shuttlebusser.</i>	I sak til Planutvalget i 2013 er det rapportert på dette vedtaket: <i>Man avventer grunneiers initiativ i forbindelse med regulering av dette området.</i> ²⁷⁶	Det er ikke rapportert til kommunestyret men til Planutvalget.
046/11 Reguleringsplan for E16 Kjørbo-Wøyen	<i>Til bestemmelsene § 42 Før anleggsarbeidene starter opp skal det foreligge en plan for hvordan kollektivtrafikken blir ivaretatt under anleggsperioden, og i den fremtidige driftsfasen, som har som mål å ivareta best mulig kollektivtrafikk langs E16.</i>	Revisjonen har sjekket reguleringsbestemmelsene ²⁷⁷ og ser at vedtaket er tatt inn i bestemmelsene. §42 - <i>Før anleggsarbeidene starter opp skal det foreligge en plan for hvordan kollektivtrafikken blir ivaretatt under anleggsperioden, og i den fremtidige driftsfasen, som har som mål å ivareta best mulig kollektivtrafikk langs E16.</i>	Oppfølgingen er ikke rapportert til kommunestyret eller til planutvalget, men vedtaket ble fulgt opp.

²⁷⁵ PlanID 2008040, JournalpostID 11/56944, Dokument 1226507.

²⁷⁶ Planutvalget 26.09.13 sak 198/13 Oppfølging av vedtak til Kolsåsbanens reguleringsplaner, side 7.

²⁷⁷ PlanID 2008027

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
047/11 Kolsåsbanen, parsell Valler- Gjettum - områderegulering - behandling i to alternativer, alt. a: gangbro, alt. b: undergang	<i>Gang adkomst til plattform mot Oslo må sikres fra eksisterende bussholdeplass langs Bærumsveien.</i>	Revisjonen har sjekket reguleringsbestemmelsene ²⁷⁸ men kan ikke finne noe om adkomst eller buss der. I sak til Planutvalget i 2013 er det rapportert på dette vedtaket: <i>Lagt til grunn i byggeplan.</i> ²⁷⁹ Revisjonen får opplyst at dette betyr at intensjonen i vedtaket er innarbeidet i løsningen som skal bygges. Dette er vist i vedlegg til byggesaken.	Det er ikke rapportert til kommunestyret men til planutvalget. Vedtaket ble fulgt opp.
047/11 Kolsåsbanen, parsell Valler- Gjettum - områderegulering - behandling i to alternativer, alt. a: gangbro, alt. b: undergang	<i>Sykkelparkeringen vurderes økt fra foreslåtte 40 plasser.</i>	Revisjonen har sjekket reguleringsbestemmelsene ²⁸⁰ og under §8 Pendler-/innfartsparkering står det: <i>Det skal opparbeides parkeringsplasser for bil, HC-plasser og plasser for sykkelparkering innenfor feltet. Likeledes ladestasjon for el-biler. Det skal tilstrebes god sykkelparkeringsdekning ved stasjonen. Redegjørelse for sykkelparkering skal foreligge til byggesaksbehandling.</i> Revisjonen finner ingenting om antall sykkelparkeringsplasser og kan ikke finne at dette fremgår av kartet heller. I sak til Planutvalget i 2013 er det rapportert på dette vedtaket: <i>Sykkelplasser blir økt til 72.</i> ²⁸¹	Dette er ikke rapportert til kommunestyret men til planutvalget. Revisjonen mener vedtaket er gjennomført.

²⁷⁸ PlanID 2009032

²⁷⁹ Planutvalget 26.09.13 sak 198/13 Oppfølging av vedtak til Kolsåsbanens reguleringsplaner, side 8.

²⁸⁰ PlanID 2009032.

²⁸¹ Planutvalget 26.09.13 sak 198/13 Oppfølging av vedtak til Kolsåsbanens reguleringsplaner, side 8.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
064/11 Reguleringsplan for Granfoss næringspark	<i>Miljøoppfølgingsplanen som skal sikre Lysakerelva under byggefasen sendes Sektorutvalg for miljø, klima og kommunalteknikk til orientering.</i>	Revisjonen har sjekket reguleringsbestemmelsene ²⁸² og ser at vedtaket er tatt inn i reguleringsbestemmelsene to steder. Under § 7. Bevaring av anlegg: <i>Miljøoppfølgingsplanen som skal sikre Lysakerelva under byggefasen sendes Sektorutvalg for miljø, klima og kommunalteknikk til orientering.</i> Det er også tatt i §23 Miljø: <i>Det skal utarbeides en miljøoppfølgingsplan, som blant annet skal omhandle sikring av Lysakerelva under byggeperioden med tanke på avrenning, samt spesifisering av tiltak som skal minimalisere belastningen for naboer (beboere) under byggeperioden, herunder vurdering av behov for støyskjermingstiltak av boligene langs Vollsveien og sikring av skolevei i del av Vollsveien.</i> <i>Miljøoppfølgingsplanen skal legges fram for Sektorutvalg for miljø, klima og kommunalteknikk til orientering.</i>	Oppfølgingen er ikke rapportert til kommunestyret eller til planutvalget men vedtaket ble fulgt opp.
064/11 Reguleringsplan for Granfoss næringspark	<i>Rådmannen bes ta opp med forslagstiller om å øke sykkelparkeringen.</i>	Revisjonen har sjekket reguleringsbestemmelsene ²⁸³ og ser at vedtaket ikke er tatt inn her. Revisjonen får opplyst at sykkelparkering foreløpig ikke er tatt opp med utbygger og at antall plasser fastsettes ved behandling av rammesøknad.	Dette er ikke rapportert til kommunestyret eller til planutvalget. Revisjonen mener vedtaket foreløpig ikke er fulgt opp.
067/11 Elias Smiths vei 10-26 - regulering med konsekvensutredning	<i>2. Ny bestemmelse § 2.16: Med rammesøknad skal det leveres et miljøoppfølgingsprogram.</i>	Revisjonen har sjekket reguleringsbestemmelsene. ²⁸⁴ Vedtaket er tatt inn i bestemmelsene under § 2 FELLESBESTEMMELSER: 2.16 <i>Med rammesøknad skal det leveres et miljøoppfølgingsprogram .</i>	Oppfølgingen er ikke rapportert til kommunestyret eller til planutvalget men vedtaket ble fulgt opp.

²⁸² Planidentifikasjon 2008020.²⁸³ Planidentifikasjon 2008020.²⁸⁴ Plannummer 2008030.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
077/11 Handlingsprogram 2012-2015	<i>Fremtidens byer. Bærum er en del av Fremtidens byer der målet er å redusere klimagassutslippene og gjøre byene bedre å bo i. Det må i løpet av året lages en offensiv plan for hvordan Bærum skal hevde seg blant de andre byene i prosjektet. Bærum har landets høyest utdannede befolkning. Befolkningen er ressurssterk og Bærum må ha som mål å ligge i toppen på resultatlisten i prosjektet.</i>	At Bærum deltar i Framtidens byer er opplyst i samtlige handlingsprogram og årsrapporter siden vedtaket. ²⁸⁵ Det er opplyst hvilke andre deltakere som er med i programmet, hvilke delprosjekter i programmet Bærum deltar i, status og evaluering av deltakelsen. I Handlingsprogram 2014-2017 er det opplyst at programmet løper til ut 2014. ²⁸⁶ Revisjonen kan ikke se at det er rapportert om en offensiv plan eller har funnet en slik plan.	Revisjonen mener vedtaket ikke ble rapportert om eller gjennomført.
077/11 Handlingsprogram 2012-2015	<i>Rådmannen bes utarbeide en konkret fremdrifts- og finansieringsplan for å skifte kommunens oljekilder med fornybar energi, i tråd med klimaplanen. Planen bes lagt frem innen 1.5.2012</i>	Utskifting av oljekilder med fornybar energi er en målsetting som er omtalt i handlingsprogrammer og årsrapporter før dette vedtaket. ²⁸⁷ I Statusrapporten som kom før dette vedtaket, står det at det var satt i gang et prosjekt for utfasing av oljefyring. Prosjektet hadde som mål å utfase oljefyring innen 2015. ²⁸⁸ Etter dette vedtaket høsten 2011 kan revisjonen ikke se at det er lagt frem en konkret fremdrifts- og finansieringsplan. Vi kan ikke finne omtale av en slik plan i handlingsprogram eller årsrapporter eller i andre saker. Sektorutvalg eiendom og administrasjon fikk i mars 2012 en sak med planer for utbedringer av eksisterende kommunal bygningsmasse. Her er konvertering fra olje til annen miljøvennlig energikilde fylldig omtalt, men den inneholder ikke noen konkret fremdrifts- og finansieringsplan. ²⁸⁹ Den årlige saken med rehabiliteringsplan omtaler ikke oljekilder. ²⁹⁰ Revisjonen får opplyst at flere av kommunens anlegg med fossil olje, vil bli konvertert til fornybare energikilder i 2014.	Tiltaket ble ikke rapportert til kommunestyret eller sektorutvalg. Revisjonen mener de folkevalgte ikke fikk fremlagt en konkret plan for arbeidet.

²⁸⁵ Handlingsprogram 2010-2013 side 12, Årsrapport 2009 side 80 104 og 108, Handlingsprogram 2011-2014 side 19, Årsrapport 2010 side 71, Handlingsprogram 2012-2015 side 17, Årsrapport 2011 side 131, Handlingsprogram 2013-2016 side 17, Årsrapport 2012 side 85, Handlingsprogram 2014-2017 side 128 og Årsrapport 2013 side 97 og 140.

²⁸⁶ Handlingsprogram 2014-2017 side 128.

²⁸⁷ Handlingsprogram 2010-2013 side 139, Handlingsprogram 2011-2014 side 19 og 151, Årsrapport 2010 side 80 og Handlingsprogram 2012-2015 side 16 og 186 samt Årsrapport 2013 side 121, 126 og 141.

²⁸⁸ Sektorutvalg levekår 16.06.11 sak 047/11 *Energi- og klimaplan - orientering om status på tiltak*, side 5 og 11.

²⁸⁹ Sektorutvalg eiendom og administrasjon 13.03.12 sak 013/12 *Rapport energi 2011 - Eiendom*, side 8 og 9.

²⁹⁰ Sektorutvalg eiendom og administrasjon 14.02.12 sak 008/12 *Eiendom - vedlikeholds og rehabiliteringsplan 2012*.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
008/12 Kolsåsbanen, Hauger - Kolsås - områderegulering, 2.gangsbehandling	4. Det må sikres et tilstrekkelig antall med parkeringsplasser for biler og sykler ved Kolsås stasjon slik at innfartsparkering blir god.	Revisjonen har sjekket reguleringsbestemmelsene ²⁹¹ der det står § 13 Belysning ...Sykkelparkering. Det skal anlegges tilstrekkelig antall gode sykkelparkingsplasser ved Hauger og Kolsås stasjoner. I sak til Planutvalget i 2013 er det rapportert på dette vedtaket: Det kommer ca. 180 nye innfartsparkingsplasser for bil og ca. 100 plasser for sykkel. ²⁹² Oppfølgingen er rapportert til kommunestyret. ²⁹³	Oppfølgingen er rapportert til kommunestyret og vedtaket ble fulgt opp.
008/12 Kolsåsbanen, Hauger - Kolsås - områderegulering, 2.gangsbehandling	5. Det vil bli en massiv økning av fotgjengerkryssing over Brynsveien på Kolsås stasjon, ved overgang fra buss/bane og trafikkanter til/fra Rud Hauger områdene. I tillegg vil inn- og utkjøring av biler fra parkering og avpåstigning bli stor. Disse nye forhold vil redusere god trafikkflyt på Brynsveien og skape køer. I tillegg vil dette bli et ulykkesutsatt krysningpunkt. Derfor må dette vurderes og utredes grundigere i forhold til nødvendigheten av en fotgjengerbro overgang/undergang, eller en kombinasjon av lyskryss og en enkel bro over Brynsveien.	Revisjonen finner ingenting om dette i reguleringsbestemmelsene som ligger på nett. ²⁹⁴ I oversikt over oppfølging av vedtak til kommunestyret i 2012 står det at punktet er under arbeid og vil bli fulgt opp i senere detaljplaner. ²⁹⁵ I tilsvarende sak i mars 2013 står det at punktet følges opp gjennom trafikksikkerhetsplanen. ²⁹⁶ Under status står det: Avsluttet. Trafikksikkerhetsplanen er ikke planlagt fremlagt i 2014. ²⁹⁷ I sak til Planutvalget i september 2013 er det rapportert på dette vedtaket: Vurderes i områderegulering for Kolsås senter m omgivelser som igangsettes i 2014. ²⁹⁸	Kommunestyret har fått rapportering. Kommunestyret og Planutvalget har fått motstridende opplysninger om hvordan vedtaket skal følges opp.

²⁹¹ PlanID 2009033 BESTEMMELSER TIL REGULERINGSPLAN FOR KOLSÅSBANEN, PARSELL Hauger – Kolsås, alt. B.

²⁹² Planutvalget 26.09.13 sak 198/13 Oppfølging av vedtak til Kolsåsbanens reguleringsplaner, side 9.

²⁹³ Kommunestyret 28.11.12 sak 068/11 Oppfølging av politiske vedtak - retningslinjer og rapportering og Kommunestyret 20.03.13 sak 022/13 Rapportering om rådmannens oppfølging av vedtak i kommunestyret andre halvår 2012.

²⁹⁴ PlanID 2009033 BESTEMMELSER TIL REGULERINGSPLAN FOR KOLSÅSBANEN, PARSELL Hauger – Kolsås, alt. B.

²⁹⁵ Kommunestyret 28.11.12 sak 068/11 Oppfølging av politiske vedtak - retningslinjer og rapportering.

²⁹⁶ Kommunestyret 20.03.13 sak 022/13 Rapportering om rådmannens oppfølging av vedtak i kommunestyret andre halvår 2012.

²⁹⁷ Kommunestyret 29.01.14 sak 0101/14 Planlagte saker for 2014 for formannskap og kommunestyre.

²⁹⁸ Planutvalget 26.09.13 sak 198/13 Oppfølging av vedtak til Kolsåsbanens reguleringsplaner, side 9.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
008/12 Kolsåsbanen, Hauger - Kolsås - områderegulering, 2.gangsbehandling	<i>Kommunestyret forelegges en sak om hvilke områder vi kan båndlegge til eventuell utvidelse av innfartsparkeringer på Kolsås. Saken fremmes som del av områdeplanen for Kolsås.</i>	Revisjonen finner ingenting om dette i reguleringsbestemmelsene som ligger på nett. ²⁹⁹ I oversikt over oppfølging av vedtak til kommunestyret i 2012 står det at punktet er under arbeid og vil bli fulgt opp i senere detaljplaner. ³⁰⁰ I tilsvarende sak i 2013 er punktet ikke omtalt. ³⁰¹ I sak til Planutvalget i 2013 står det om dette vedtaket: <i>Vurderes i områderegulering for Kolsås senter m omgivelser som igangsettes i 2014.</i> ³⁰²	Kommunestyret fikk i 2012 rapportert om punktet men ingenting om vedtaket i de neste rapporteringene. Ingenting i denne saken antydte at saken var avsluttet.
030/12 Krabberud, vestre del - detaljregulering - 2. gangs behandling	<i>3. Det stilles krav til jordvarme eller lignende miljøoppvarming.</i>	Vedtaket er tatt inn i bestemmelsene ³⁰³ : § 2.1 <i>Ved planlegging og opparbeidelse av området skal det legges vekt på løsninger preget av helhetlig miljø- og ressurstenkning. Med rammesøknad skal det innleveres miljøoppfølgingsplan som redegjør konkret for tiltakets løsninger med hensyn til energi, massehåndtering, transport, avfallshåndtering, materialbruk m.m. Det stilles krav til jordvarme eller lignende miljøoppvarming. Oppfølgingen er rapportert til kommunestyret.</i> ³⁰⁴	Oppfølgingen er rapportert til kommunestyret og vedtaket ble fulgt opp.

²⁹⁹ PlanID 2009033 BESTEMMELSER TIL REGULERINGSPLAN FOR KOLSÅSBANEN, PARSELL Hauger – Kolsås, alt. B

³⁰⁰ Kommunestyret 28.11.12 sak 068/11 *Oppfølging av politiske vedtak - retningslinjer og rapportering.*

³⁰¹ Kommunestyret 20.03.13 sak 022/13 *Rapportering om rådmannens oppfølging av vedtak i kommunestyret andre halvår 2012.*

³⁰² Planutvalget 26.09.13 sak 198/13 *Oppfølging av vedtak til Kolsåsbanens reguleringsplaner, side 9.*

³⁰³ Planregisteret plan 2009028

³⁰⁴ Kommunestyret 28.11.12 sak 068/11 *Oppfølging av politiske vedtak - retningslinjer og rapportering* og Kommunestyret 20.03.13 sak 022/13 *Rapportering om rådmannens oppfølging av vedtak i kommunestyret andre halvår 2012.*

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
037/12 Reguleringsplan for Holmaveien 19-45 m/fl, gbr 78/343, 78/344 m/fl - detaljregulering - 2. gangs behandling	§ 2.10 Utomhusplan. Sammen med søknad om rammetillatelse skal det sendes inn utomhusplan for det aktuelle felt. Utomhusplanen skal vise eksisterende og nye terreng høyder, trafikkarealet, parkeringsarealer, murer, vegetasjon, overvannshåndtering, arealer for utvendig lagring, belysning, snøopplag, osv. Utomhusareal, som skal brukes som del av virksomhetene de skal betjene, må ikke etableres med en høyde mindre enn 0,3 meter over nivå for 200-års flom, med mindre det etableres kompensierende bygningsmessige tiltak eller det kan dokumenteres eller erklæres aksept for at det kan stå under vann i perioder. Eventuelle nye krav til fordrøyningsarealer for flomvann som følge av Kommunedelplan for Sandviksvassdraget eller andre overordnede planer, skal tilpasses i planen. Grøntarealer skal gjøres tilgjengelige for allmennheten og ha egen plan for vedlikehold og skjøtsel.	Revisjonen har sjekket reguleringsbestemmelsene ³⁰⁵ og ser at vedtaket er tatt inn i bestemmelsene: § 2.10 Utomhusplan. Sammen med søknad om rammetillatelse skal det sendes inn utomhusplan for det aktuelle felt. Utomhusplanen skal vise eksisterende og nye terreng høyder, trafikkarealer, parkeringsarealer, murer, vegetasjon, overvannshåndtering, arealer for utvendig lagring, belysning, snøopplag, osv. Utomhusareal, som skal brukes som del av virksomhetene de skal betjene, må ikke etableres med en høyde mindre enn 0,3 meter over nivå for 200-års flom, med mindre det etableres kompensierende bygningsmessige tiltak eller det kan dokumenteres eller erklæres aksept for at dette kan stå under vann i perioder. Eventuelle nye krav til fordrøyningsarealer for flomvann som følge av Kommunedelplan for Sandviksvassdraget eller andre overordnede planer, skal tilpasses planen. Grøntarealer skal gjøres tilgjengelige for allmennheten og ha egen plan for vedlikehold og skjøtsel. Oppfølgingen er rapportert til kommunestyret. ³⁰⁶	Oppfølgingen er rapportert til kommunestyret og vedtaket ble fulgt opp.

³⁰⁵ PlanID 2009035.³⁰⁶ Kommunestyret 28.11.12 sak 068/11 Oppfølging av politiske vedtak - retningslinjer og rapportering.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
037/12 Reguleringsplan for Holmaveien 19-45 m/fl, gbr 78/343, 78/344 m/fl - detaljregulerings - 2. gangs behandling	<i>Rådmannen bes innarbeide krav om jordvarme eller annen fornybar energi.</i>	Revisjonen har sjekket reguleringsbestemmelsene ³⁰⁷ Vedtaket er tatt inn i bestemmelsene: § 2.11 Miljø. <i>Ved planlegging og opparbeidelse av planområdet skal det legges vekt på løsninger preget av helhetlig miljø- og ressurstenkning. Det skal sammen med søknad om rammetillatelse sendes inn en miljøoppfølgingsplan som redegjør for tiltakets løsninger mht. energibruk med formål å nytte jordvarme eller annen fornybar energi. Ny bebyggelse skal tilrettelegges for vannbåren varme – med muligheter for tilknytning til fjernvarmeanlegg.</i> Oppfølgingen er rapportert til kommunestyret. ³⁰⁸	Vedtaket er lagt inn i bestemmelsene og revisjonen mener dermed at vedtaket er fulgt opp. Dette er rapportert til kommunestyret.
002/13 Sandviksvassdraget fra Bjørnegårdsvingen til Bjørnum - kommunedelplan - 2. gangs behandling	<i>I bestemmelsens § 2.3 tredje prikkpunkt tilføyes felt N8 slik at setningen blir: Før ny bebyggelse kan etableres i områdene N3, N4, N8 og FOB3 skal området flomsikres mot 200 års flom.</i>	Revisjonen har sjekket reguleringsbestemmelsene ³⁰⁹ og ser at vedtaket er tatt inn i bestemmelsene men omformulert: § 2.3 Rekkefølgekrav ... · <i>Før ny bebyggelse kan etableres i områdene N3, N4, N8 og FOB3 skal området flomsikres mot 200 års flom.</i> Oppfølgingen er rapportert til kommunestyret. ³¹⁰	Oppfølgingen er rapportert til kommunestyret og vedtaket ble fulgt opp.

³⁰⁷ PlanID 2009035.

³⁰⁸ Kommunestyret 28.11.12 sak 068/11 *Oppfølging av politiske vedtak - retningslinjer og rapportering.*

³⁰⁹ ArkivsakID: 08/12293, JournalpostID: 13/27109, Dokument: 1881521.

³¹⁰ Kommunestyret 11.12.13 sak 094/13 *Rapportering om rådmannens oppfølging av vedtak i kommunestyret første halvår 2013.*

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
002/13 Sandviksvassdraget fra Bjørnegårdsvingen til Bjørum - kommunedepan - 2. gangs behandling	§ 2.3 - <i>Rekkefølgekrav Områder for bebyggelse og anlegg kan ikke utbygges før tekniske anlegg og samfunnstjenester som energiforsyning, transport og veinett, helse- og sosialtjenester, barnehager, skoler, friområder, lekeplasser mv. er tilstrekkelig etablert. Før ny bebyggelse kan etableres i områdene N3, N4, N8 og FOB3 skal området flomsikres mot 200 års flom. Før utbygging av FOB3 skal en grønnstruktur på 20 meter opparbeides mot Isielva. Tanumbekken sikres med en grønnstruktur på 10 meter.</i>	Revisjonen har sjekket reguleringsbestemmelsene ³¹¹ og ser at vedtaket er tatt inn i bestemmelsene: § 2.3 Rekkefølgekrav · <i>Områder for bebyggelse og anlegg kan ikke utbygges før tekniske anlegg og samfunnstjenester som energiforsyning, transport og veinett, helse- og sosialtjenester, barnehager, skoler, friområder, lekeplasser mv. er tilstrekkelig etablert.</i> · <i>Før ny bebyggelse kan etableres i områdene N3, N4, N8 og FOB3 skal området flomsikres mot 200 års flom.</i> · <i>Før utbygging av FOB3 skal en grønnstruktur på 20 meter opparbeides mot Isielva. Tanumbekken sikres med en grønnstruktur på 10 meter.</i> Oppfølgingen er rapportert til kommunestyret. ³¹²	Oppfølgingen er rapportert til kommunestyret og vedtaket ble fulgt opp.

³¹¹ ArkivsakID: 08/12293, JournalpostID: 13/27109, Dokument: 1881521.

³¹² Kommunestyret 28.11.12 sak 068/11 *Oppfølging av politiske vedtak - retningslinjer og rapportering.*

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
002/13 Sandviksvassdraget fra Bjørnegårdsvingen til Bjørum - kommunedepan - 2. gangs behandling	§ 3.1 - Næringsvirksomhet Gjelder områdene N1-N10 Område N2 skal være tydelig adskilt fra grønnstrukturen langs elva. Områdene N3, N4 og N8 skal være sikret mot 200 års flom før utbygging. Områdene N3 og N4 skal ha adkomst fra Ringeriksveien. Kontor tilknyttet bedriftene er tillatt. Det er ikke tillatt å plassere forurensende, brann- og eksplosjonsfarlige virksomheter i planområdet. I område N4 skal Stovibekken åpnes. I forbindelse med reguleringsplan skal det utarbeides miljøoppfølgingsprogram hvor blant annet lokal overvannshåndtering skal utredes.	Revisjonen har sjekket reguleringsbestemmelsene ³¹³ og ser at vedtaket er tatt inn i bestemmelsene: § 3.1. Næringsvirksomhet Gjelder områdene N1–N10. · Område N2 skal være tydelig adskilt fra grønnstrukturen langs elva. · Områdene N3, N4 og N8 skal være sikret mot 200 års flom før utbygging. · Områdene N3 og N4 skal ha adkomst fra Ringeriksveien. · Kontor tilknyttet bedriftene er tillatt. · Det er ikke tillatt å plassere forurensende, brann – og eksplosjonsfarlige virksomheter i planområdet. · I område N4 skal Stovibekken åpnes. · I forbindelse med reguleringsplan skal det utarbeides miljøoppfølgingsprogram hvor blant annet lokal overvannshåndtering skal utredes. · Estetiske hensyn skal stå sentralt i utarbeidelse av nye næringsområder. · Mot Ringeriksveien skal det beplantes i områdene N3 og N4. Oppfølgingen er rapportert til kommunestyret. ³¹⁴	Oppfølgingen er rapportert til kommunestyret og vedtaket ble fulgt opp.
002/13 Sandviksvassdraget fra Bjørnegårdsvingen til Bjørum - kommunedepan - 2. gangs behandling	§ 5.2 Fremtidig naturområde Gjelder områdene NA2-NA6 Biotopforbedrende tiltak og turstier tillates i naturområdene. Gjenetablering av kantvegetasjon og fjerning av utfylte masser og flomdempende tiltak skal ivaretas i område NA2_NA6. Dette skal sikres i reguleringsplaner.	Revisjonen har sjekket reguleringsbestemmelsene ³¹⁵ og ser at vedtaket er tatt inn i bestemmelsene: § 5.2 Fremtidig naturområde Gjelder områdene NA2–NA6. · Biotopforbedrende tiltak og turstier tillates i naturområdene. · Gjenetablering av kantvegetasjon, fjerning av utfylte masser og flomdempende tiltak skal ivaretas i område NA2–NA6. Dette skal sikres i reguleringsplaner. · Det skal utarbeides skjøtselsplan for alle grøntområdene. · Mellom elv og byggegrense skal det etableres grøntsone for å ivareta en naturlig utvikling av et biologisk mangfold og eventuelt en tursti. Oppfølgingen er rapportert til kommunestyret. ³¹⁶	Oppfølgingen er rapportert til kommunestyret og vedtaket ble fulgt opp.

³¹³ ArkivsakID: 08/12293, JournalpostID: 13/27109, Dokument: 1881521.

³¹⁴ Kommunestyret 28.11.12 sak 068/11 Oppfølging av politiske vedtak - retningslinjer og rapportering.

³¹⁵ ArkivsakID: 08/12293, JournalpostID: 13/27109, Dokument: 1881521.

³¹⁶ Kommunestyret 28.11.12 sak 068/11 Oppfølging av politiske vedtak - retningslinjer og rapportering.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
002/13 Sandviksvassdraget fra Bjørnegårdsvingen til Bjørum - kommunedelp lan - 2. gangs behandling	<i>Det vurderes om området LNF3 kan legges til rette som fordrøyningsmagasin.</i>	Revisjonen har sjekket reguleringsbestemmelsene ³¹⁷ og ser at vedtaket er tatt inn i bestemmelsene: § 6 ... · <i>I område LNF3 er det ikke tillatt å sette i verk bygge – og anleggstiltak. Tiltak og aktiviteter som kan forringe områdets funksjon som flommark er ikke tillatt. · Det vurderes om LNF3 kan legges til rette som fordrøyningsbasseng.</i> Kommunestyret har fått rapport om resultatet av oppfølgingen. ³¹⁸	Oppfølgingen er rapportert til kommunestyret og vedtaket ble fulgt opp.
002/13 Sandviksvassdraget fra Bjørnegårdsvingen til Bjørum - kommunedelp lan - 2. gangs behandling	<i>I bestemmelsens § 2.3 tredje prikkpunkt tilføyes felt N8 slik at setningen blir: Før ny bebyggelse kan etableres i områdene N3, N4, N8 og FOB3 skal området flomsikres mot 200 års flom.</i>	Revisjonen har sjekket reguleringsbestemmelsene ³¹⁹ og ser at vedtaket er tatt inn i bestemmelsene men omformulert: § 2.3 Rekkefølgekrav · <i>Områder for bebyggelse og anlegg kan ikke utbygges før tekniske anlegg og samfunnstjenester som energiforsyning, transport og veinett, helse- og sosialtjenester, barnehager, skoler, friområder, lekeplasser mv. er tilstrekkelig etablert.</i> · <i>Før ny bebyggelse kan etableres i områdene N3, N4, N8 og FOB3 skal området flomsikres mot 200 års flom.</i> · <i>Før utbygging av FOB3 skal en grønnstruktur på 20 meter opparbeides mot Isielva. Tanumbekken sikres med en grønnstruktur på 10 meter.</i> Kommunestyret har fått rapport om resultatet av oppfølgingen. ³²⁰	Oppfølgingen er rapportert til kommunestyret og vedtaket ble fulgt opp.

³¹⁷ ArkivsakID: 08/12293, JournalpostID: 13/27109, Dokument: 1881521.

³¹⁸ Kommunestyret 11.12.13 sak 094/13 Rapportering om rådmannens oppfølging av vedtak i kommunestyret første halvår 2013.

³¹⁹ ArkivsakID: 08/12293, JournalpostID: 13/27109, Dokument: 1881521.

³²⁰ Kommunestyret 11.12.13 sak 094/13 Rapportering om rådmannens oppfølging av vedtak i kommunestyret første halvår 2013.

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
002/13 Sandviksvassdraget fra Bjørnegårdsvingen til Bjørum - kommunedeltan - 2. gangs behandling	<i>Kommunestyret ber om en sak hvor forhold relatert til flomsikring og tiltak langs elven blir fremmet innen ett år.</i>	Sak til kommunestyret i oktober 2013 opplyser for dette vedtaket: <i>Rådmannen legger frem en sak om flomsikring til MIKK våren 2014.</i> ³²¹ Revisjonen har sett i dokumentarkivet at NVE har fått i oppdrag å fremskaffe nye flomlinjer. ³²² Rapport forventes mars/april 2014. Administrasjonen opplyser at deretter vil forslag til tiltak bli utarbeidet og oversendt til politisk behandling i løpet av 2014. Saken er ikke å finne på oversikten over planlagte saker til kommunestyret for 2014. ³²³	Revisjonen mener vedtaket er i ferd med å følges opp. Vedtaket er ført opp i den halvårslige rapporten til kommunestyret. Vedtaket angir en klar tidsfrist for oppfølging, og rådmannen har foreslått oppfølging og fremdrift for effektivisering av vedtaket. Vedtaket vil bli fulgt opp forsinket i forhold til fristen i vedtaket.

³²¹ Kommunestyret 11.12.13 sak 094/13 Rapportering om rådmannens oppfølging av vedtak i kommunestyret første halvår 2013.

³²² Ref. ArkivsakID: 08/12293.

³²³ Kommunestyret 29.01.14 sak 010/14 *Planlagte saker for 2014 for formannskap og kommunestyre.*

Sak	Vedtak	Fakta	Revisjonens vurdering
002/13 Sandviksvassdraget fra Bjørnegårdsvingen til Bjørum - kommunedepan - 2. gangs behandling	<i>Øvrige bestemmelser rettes opp slik at krav om flomvoll som flomsikringstiltak strykes. Dette gjelder følgende bestemmelser: § 2.3 Rekkefølgekrav § 3.1 Næringsvirksomhet § 5.2 Fremtidig naturområde</i>	Revisjonen har sjekket reguleringsbestemmelsene³²⁴ og ser at vedtaket er tatt inn i bestemmelsene men omformulert: § 2.3 Rekkefølgekrav · <i>Områder for bebyggelse og anlegg kan ikke utbygges før tekniske anlegg og samfunnstjenester som energiforsyning, transport og veinett, helse- og sosialtjenester, barnehager, skoler, friområder, lekeplasser mv. er tilstrekkelig etablert.</i> · <i>Før ny bebyggelse kan etableres i områdene N3, N4, N8 og FOB3 skal området flomsikres mot 200 års flom.</i> · <i>Før utbygging av FOB3 skal en grønnstruktur på 20 meter opparbeides mot Isielva. Tanumbekken sikres med en grønnstruktur på 10 meter.</i> § 3.1. Næringsvirksomhet Gjelder områdene N1–N10. · <i>Område N2 skal være tydelig adskilt fra grønnstrukturen langs elva.</i> · <i>Områdene N3, N4 og N8 skal være sikret mot 200 års flom før utbygging.</i> · <i>Områdene N3 og N4 skal ha adkomst fra Ringeriksveien.</i> § 5.2 Fremtidig naturområde Gjelder områdene NA2–NA6. · <i>Biotopforbedrende tiltak og turstier tillates i naturområdene.</i> · <i>Gjenetablering av kantvegetasjon, fjerning av utfylte masser og flomdempende tiltak skal ivaretas i område NA2–NA6. Dette skal sikres i reguleringsplaner.</i> Oppfølgingen er rapportert til kommunestyret.³²⁵	Oppfølgingen er rapportert til kommunestyret og vedtaket ble fulgt opp.

³²⁴ ArkivsakID: 08/12293, JournalpostID: 13/27109, Dokument: 1881521.

³²⁵ Kommunestyret 28.11.12 sak 068/11 *Oppfølging av politiske vedtak - retningslinjer og rapportering.*

